

Colindă
(din zona Sucevei)

Sculați, gazde, nu dormiți
Că nu-i vremea de dormiți
Ci-i casa de-mpodobiți.

Cu mireasma câmpului,
Cu dulceața grâului
Și lacrima vinului.

Cu podoabe de smarald,
Cu un colăcel mai cald
Și cu grenguțe de brad,
Florile dalbe, flori de măr !

Viața noastră

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BÂRLAD
Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor "Elena Cuza" Bârlad
Sindicatul Liber al Pensionarilor Bârlad
Casa de Cultură „G. Tutoveanu” Bârlad

organizează
SPECTACOLUL

Înmiresmate Sărbători de iarnă
dedicat
Crăciunului și Anului Nou

Ansamblul coral "Crizantema"

Teatrul Folcloric Vălăret - Voinești, Jud. Vaslui

Grup coral "Steluțele" - clasa a III-a
Școala Gimnazială "Principesa Elena Bibescu"
Bârlad

Grupul "Răzeșii" din Pogonești

O SURPRIZĂ MUZICALĂ

SÂMBĂTĂ, 15 DECEMBRIE 2012, ORA 16.00

CASA DE CULTURĂ
„G. TUTOVEANU”

INTRAREA LIBERĂ !

Mesajul de Sărbători al Președintelui C.A.R.P. „Elena Cuza” 2012-2013

Magistrat pensionar,
Nicolaie MIHAI
Președintele C.A.R.P.
„Elena Cuza” Bârlad

Bat sărbătorile în ferestre și-apoi se strecoară tiptil pe ușa mare, ca să ne amintească de-o Naștere Sfântă și de un An Nou pe care dintotdeauna ni l-am dorit fericit și roditor și cu Pace!

Cu prilejul acesta mă adresez, cu sufletul deschis, tuturor pensionarilor din Bârlad și din comunele limitrofe, neuitându-i însă pe prietenii noștri pensionari din toată țara, membri ai Caselor de Ajutor Reciproc din România, cu care suntem în cele mai bune relații. Vă transmit urările mele de sănătate, noroc și prosperitate, alături de sfatul de a privi cu încredere ziua de

mâine, cu atât mai mult cu cât viața noastră ne-am dăruit-o muncii, cinstei și corectitudinii, deci nu are a ne fi rușine de drumul pe care l-am parcurs.

Dumneata, Cititorule, care-mi urmărești acum rândurile, ești cel care-ai zidit de veacuri Țara Românească pentru ca s-o dăruiești întreagă și neprihănită urmașilor. Iată de ce, amintește-ți aceste versuri pe care Tudor Arghezi le-a scris pentru noi și pentru Dumneata, **Cititorule**, și ia aminte la înțeleșurile lor: „Fii în țara mea lumină,/ Și când mergi ca o grădină/ Ridică-te în picioare/ La ureche cu cicoare/ Și în buză cu o frunză/ Doina ei să ne pătrundă,/ Ești în lume-o rădăcină,/ Fă-te-n lume o tulpină/ Printre seminții și neamuri,/ Printre fluturi, printre flamuri,/ Cititorule!”

Tuturor, gândurile mele bune!

Sărbători fericite! La mulți ani, 2013!

Despre datorie

E sfârșit de an și tentația de autoanaliză mă urmărește. Dar parcă mă și tem să nu cad în păcatul „limbajului de lemn”, mai ales că, în profesiunea mea, am fost adesea în marginea lui, dacă nu cumva l-am și „mușcat” vreodată, deși, mărturisesc fără nicio reținere, nu a intrat – conștient – în deprinderile mele de comunicare profesională.

Munca mea de acum, în fondul ei destul de departe de practica juridică pe care o exercitam, e complicată, complexă și anevoioasă. Altele sunt proiectele, altele sunt mijloacele de realizare. Nu e ușor, sunt convins de asta, să conduci o „întreprindere” cu zeci de mii de... solicitanți, dintre aceștia foarte mulți fiind convinși că trebuie să fie ajutați, uitând (cum subliniam altădată) de reciprocitate. Totuși, președintele dumneavoastră crede că munca, efortul, dăruirea, exigența, toate sunt apreciate de membrii noștri. De altfel, mă mândresc a afirma că, pe țară, C.A.R.P. „Elena Cuza” din Bârlad e printre primele. Meritul e al Consiliului de Conducere, pe care m-am străduit să-l coordonez cât mai eficient. De altfel, revista noastră a oglindit permanent, adesea cu lux de amănunte și cifre, întreaga activitate a Casei Noastre, a consilierilor și funcționarilor.

Președintele a fost călăuzit de un principiu: al **conversației**. Dialogul a fost instituit ca principal mod de rezolvare a tuturor chestiunilor privind activitatea noastră. Dialogul a existat și există între mine și colaboratorii interni și externi, între președinte și membrii Casei, cu organele de conducere ale municipiului, județului și Ligii, într-un cuvânt, **dialogul** ne-a apropiat, ne-a sudat, ne-a dat forță și, adesea, ne-a entuziasmat.

Numai așa am reușit cu toții să îndeplinim parametrii ceruți de planurile și proiectele noastre, deși – cum e și omenește de recunoscut – am fi putut raporta și mai multe realizări. Eu am avut **datoria** de a nu precupeți niciun efort, mai cu seamă că am fost ales în această funcție nu cu sarcini onorifice, ci cu atribuții practice, concrete; datoriile se plătesc la termen, nu la „calendele grecești” („Ad Kalendas Graecas!”).

Citeam mai săptămânile trecute un interesant volum, *Provinciale. Fragmentarium*, al universitarului băcăuan Constantin Călin. Într-un „Epilog” (pag. 475), distinsul profesor nota următoarele: „Mă felicit pentru multele lucruri pe care nu le-am făcut și mă îngrijorez pentru cele, puține, pe care le-am realizat”. Parcă le-aș fi scris eu. Ele cuprind răspunderea pentru cele realizate, dar și mai multă responsabilitate pentru ceea ce va trebui să mai facem.

Asta-i, de fapt, și rațiunea datoriei fiecărui om responsabil.

Magistr. (pens) **Nicolaie MIHAI**,
Președinte C.A.R.P. Bârlad

UNIREA DE LA 1918 ÎN ISTORIA POPORULUI ROMÂN

„Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918 decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România.

Adunarea Națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.”

Este art.1 din Rezoluția Marii Adunări de la Alba Iulia, citită de către Vasile Goldiș și aprobată de reprezentanții românilor din Sala Cazinoului din oraș, unde a avut loc adunarea, și apoi de cei peste 100.000 de români veniți cu această ocazie în fosta capitală a lui Mihai Viteazu.

Unirea de la 1 Decembrie 1918 reprezintă un moment important în istoria României, realizarea visului românilor din fostul teritoriu al Daciei. Dintotdeauna moldovenii, muntenii și ardelenii și-au zis români și așa ne-au zis și cei care au intrat în contact cu noi încă din vremea Evului Mediu. Este adevărat că au existat și state care au vrut să ne aibă sub stăpânire. Interesau drumurile comerciale care treceau prin zonă, poziția geostrategică, dar mai ales bogățiile solului și subsolului. De aceea unii au venit și cu “teorii originale” care spuneau că, la trecerea maghiarilor spre Câmpia Panonică, teritoriul țării noastre era un pământ pustiu unde se putea așeza oricine.

În anii Primului Război Mondial, în condițiile în care Franța era într-o situație dificilă, Antanta a semnat un tratat cu România prin care i se recunoștea drepturile asupra teritoriilor românești stăpânite de Austro-Ungaria. Numai pentru acest deziderat România a intrat în război și și-a dat tributul de sânge. La rândul lor, românii din teritoriu au înfruntat teroarea pentru a-și realiza visul național. Nu a fost ușor, au avut de înfruntat trupele regimului rusesc în Basarabia, ca și pe cele austriece în Bucovina sau maghiare în Transilvania și Banat. Cu toate acestea, prin adunări naționale cu caracter plebiscitar, la 27 martie 1918 Basarabia s-a unit cu România. A urmat Bucovina la 15 noiembrie 1918 și Transilvania cu Banatul la 1 decembrie 1918. Se crea astfel **România Mare**, un stat național, unitar și independent, așa cum se preciza și în articolul din Constituția din 1923.

Recunoașterea noului stat s-a făcut la Conferința de Pace de la Paris din 1919-1920, după războiul care a avut loc cu Ungaria între 1918-1919. În cele din urmă, Marile Puteri au recunoscut hotărârile luate de români la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia.

Vecinii noștri au acceptat cu greu aceste hotărâri, iar Ungaria a considerat Tratatul de la Trianon (1920) un dictat. Așa se face, că după război, ultimul descendențar afirmă că românii s-au format ca popor

la sud de Dunăre, de unde au revenit prin secolele XII-XIII exact pe teritoriul locuit de geto-daci și daco-romani, fapt nemaîntâlnit în istorie.

Astfel de afirmații, apărute în secolul al XIX-lea, când se afirma națiunea română, au fost combătute de istoricii români. Însă moldovenii, muntenii, bucovinenii, ardelenii sau bănățenii erau conștienți că sunt un singur popor, o singură națiune, chiar dacă unii sunt sub dominație străină. De aceea, ori de câte ori au avut ocazia și-au afirmat apartenența la națiunea română și dorința de a trăi într-un stat național unitar, acceptând chiar realizarea în etape: România Mică, prin Unirea de la 1859, pentru ca apoi, în jurul acesteia să se realizeze România Mare.

În urma Războiului de Independență de la 1877, prin Tratatul de la Bertis (1 iulie 1878), României i s-a alipit Dobrogea, gurile Dunării și insula Șerpilor, iar după al doilea război balcanic – Cadrilaterul (sudul Dobrogei cu județele Durostorum și Caliacra).

La începutul secolului al XX-lea, cercetătorul român A.C. Popovici, în lucrarea “Statele Unite ale Austriei Mari”, propune federalizarea fostului Imperiu Austro-Ungar și astfel toți românii aflați sub ocupația acestuia s-ar fi unit într-un stat autonom. Bineînțeles că autoritățile Austro-Ungare au propus coroanei austriece crearea unui stat, Confederația Danubiană, care într-o formă mascată să cuprindă toate teritoriile stăpânite de fosta monarhie. În aceste condiții, Take Ionescu pune bazele Miciei Înțelegeri, cu participarea României, Cehoslovaciei și Iugoslaviei.

La rândul ei, URSS va elabora “teza Buhoris” care consideră România stat multinațional. Ca urmare vor avea loc acțiuni în Basarabia, în zona Tatar-Bunar.

În 1940, în anii celui de la doilea război mondial, profitând de conjunctura internațională, URSS a luat Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herței. La 28 iunie, Ungaria ia nord-vestul Transilvaniei prin Diktatul de la Viena și Bulgaria Cadrilaterul. Dintre aceste teritorii, la sfârșitul războiului doar Transilvania a mai

revenit României.

În zilele noastre, România este membră a Uniunii Europene ca și Ungaria sau Bulgaria. Argumentele întâietății istorice nu mai au valoare politică. Românitatea românilor, continuitatea lor, apartenența la acest pământ nu pot fi contestate, ci recunoscute. Cu toate acestea, anumite cercuri politice maghiare sau secuiești din țară și din Ungaria militează pentru refacerea (!) Ungariei Mari, pentru autonomia "ținutului secuiesc", doar pentru a crea disensiune între români și minorități, dar acest lucru este contrariul dorinței de bună înțelegere afirmată de majoritatea liderilor.

Profesor pensionar,
Maria MARIN

1 Decembrie 2012. Astăzi se împlinesc 94 de ani de la MAREA UNIRE, înfăptuită de români, la Alba Iulia.

Pregătirea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia s-a făcut într-un timp relativ scurt. Ea a constituit momentul de apogeu al luptei naționale a românilor.

Ziarul „Unirea”, din 26 noiembrie 1918, în apelul intitulat *Veniți la Alba Iulia*, scria: „Veniți cu toții la Marea Adunare Națională care se va ține la 1 Decembrie 1918. Veniți cu miile și cu zecile de mii! Lăsați pe o zi griile voastre acasă, căci în această zi vom pune temeliala unui viitor bun și fericit pentru întreg neamul nostru românesc...”.

Despre Alba Iulia anului 1918 s-a scris mult în proză și versuri:

„La Alba Iulia, măi frate,
Să mergi în zori de dimineață
Ca răsăritul sfânt de soare
Să-ți dea putere și viață”.

Unirea Transilvaniei cu România s-a hotărât în unanimitate de voturi la 1 Decembrie 1918. De remarcat că și naționalitățile conlocuitoare s-au pronunțat și au aprobat unirea.

Actul unirii, pecetluit la Alba Iulia, a avut un puternic ecou atât în țară, cât și în străinătate. Mii de români din țară și din afară au trimis la Alba Iulia telegrame de satisfacție și de mulțumire pentru unire.

Trebuie reamintit că Marea Unire s-a făcut sub domnia regelui Ferdinand (1914-1927) și prin ea s-au desăvârșit bazele Statului Național Român, baze puse la Unirea din 24 Ianuarie 1859, de către Alexandru Ioan Cuza.

Este știut că Ziua noastră Națională a mai fost sărbătorită și la alte date: 10 mai, 23 august, 10

Mai fiind ziua când prințul Carol este proclamat de către noua Adunare, la 9 aprilie 1866, domnitor al României, sub numele de Carol I.

De 10 Mai, elevii cântau: „Un vultur veni din munte” și defilau în costume naționale, cu drapelul tricolor.

„Un vultur veni din munte
Și ne-a zis popor de eroi
Știu un prinț viteaz și tânăr
Ce-ar veni cu drag la voi”.

Această zi însemnată – 1 Decembrie 1918 – a fost declarată de Parlamentul României, după Revoluția din 1989, ca ZI NAȚIONALĂ, având ca imn de stat „Deșteaptă-te, române”, textul poeziei „Un răsunet”, de Andrei Mureșan.

Unirea realizată la **1 Decembrie 1918**, la Alba Iulia, pe baza dreptului la autodeterminare a naționalităților, a constituit un **act legitim, obiectiv**. Au participat peste 100.000 de români.

Col. (r) **Ioan STAȘ**

ZIUA NOASTRĂ NAȚIONALĂ

Când citesc „Viața noastră”
Nu pot să nu mă gândesc,
La toți care scriu în ea
Și cu har o însuflețesc.

Președintele-i „patronul”,
Fiind primul ei autor,
Articole bune scrie,
Pilduitoare și de ajutor.

Domnul prof. Gruia Novac,
Severul coordonator,
E și sufletul revistei,
Orice text e sub control.

Mare șansă am avut
S-avem colaboratoare
Pe doamna Marin Maria,
Prima dintre profesoare.

Istoria ce ne-o prezintă
Cu atâta măiestrie,
În articolele scrise,
Ne produce bucurie.

Doamna Lucica Burghilea,
Cu talentu-i cunoscut,
Ne spune în vorbe clare
Tot ce Casa a făcut.

Monitorizează totul,
Esențialul îl înseamnă
Din cuvântul celor care
Vin la dările de seamă.

Finuța doamnă Claudia
Deopotrivă ne prezintă
Munca atentă de contabil,
Ca și orice reușită.

Remarcăm pe doamna Aneta,
Parteneră pricepută,
Inspirate versuri scrie,
Frumos cântă și recită.

Domnul Ghețau Neculai,
Profesor pensionar,
Persoane și muzica lor
Le redă, în scris, cu har.

Și rebus are revista
Coloșenco-i autor,
Cel ce ne-antrenează mintea
Este și coordonator.

COLINDE ȘI COLINDĂTORI

Obiceiul colindatului l-am moștenit de la romani. Cuvântul colind sau colindă provine din latinescul *calendae*, nume ce se va da vechilor sărbători de anul nou, când era obiceiul să se facă urări de fericire și noroc pentru anul ce începe. La noi, începând cu noaptea de 23 spre 24 decembrie, de la miezul nopții și până la revărsatul zorilor, ulițele satelor și comunelor răsună de glasul colindătorilor.

Colindătorii merg din casă în casă și strigă la ferestre:

„Bună dimineața la Moș Ajun
Ne dați ori nu ne dați?”

Cu acest prilej, gazda le împarte colindețe: covrigi, nuci, mere, colăcei etc.

De la Crăciun și până la bobotează copiii umblă cu „Steaua”, un obicei vechi ce se găsește la toate popoarele creștine:

„Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua luminează
Și adeverează...”

Mic istoric

Sărbătoarea Crăciunului la 25 Decembrie datează din sec. al II-lea și a fost instituită de Telephor, succesorul Papei **Sixte I-iul**, martirizat în anul 139, după 11 ani de pontificat.

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost fixată în noaptea de 24 spre 25 Decembrie, în sec. al IV-lea, sub pontificatul Papei **Iuliu I-iul**, până atunci acest praznic având loc de obicei în **luna mai**, odată cu sărbătorirea primăverii.

În afară de acestea, se mai colindă și în seara Sfântului Vasile, cu plugușorul sau uratul:

„Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânâți,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați!”

Nici un popor nu a învăluit cu atâta măiestrie Nașterea Mântuitorului și venirea noului an ca poporul român.

Și noi, pensionarii, la vârsta noastră, trăim cu emoție și drag toate sărbătorile de iarnă. Pentru anul care vine și pe care îl dorim mai bun, o urare vă propun:

Aho, aho, pensionari,
Veniți cu mic cu mare
La CAR „Elena Cuza”
Ca să facem o urare:

O urare de an nou
Pentru Casa de-ajutor,
Pentru cei care-o conduc:
Sănătate tuturor!

La mulți ani, viață lungă
Fericirea să-nflorească,
În viața Casei noastre,
Numărul de membri crească!
Și în anul care vine
Să simțim un ajutor,
Atunci când avem nevoie,
În viața tuturor!

Aho, aho, pensionari!
Anul nou să vă aducă:
Tot ce-i sfânt și bucurii
Pace-n suflet, bani în pungă!

Pagină realizată de
pens. col. (r) **Ioan STAȘ**

ANUL CARAGIALE

Amănunt epistolar semnificativ

Chiar și acum, la o sută de ani de la trecerea sa în neființă, marele dramaturg **I.L. Caragiale** ține treaz interesul românului, nu numai prin atât de discutata actualitate a operei, cât mai ales prin prospețimea fiecărui amănunt legat de prezența sa în cotidianul de ieri și de azi.

De fapt, nici nu există amănunt literar, ci doar neputința de a transforma esența „amănuntului” în fapt care să întrețină permanent relația cu forța observației aplicate până și nesemnificativului aparent.

Iată un astfel de „amănunt”, legat, prin constrângerea întâmplării, de... Bârlad.

La începutul lui 1912, în ianuarie, Teatrul Național din București se remarcă prin reprezentarea comediei *O scrisoare pierdută*. După spectacol, omul politic și boierul filantrop din Bârlad, **Kostache Lupu**, îi trimite o scrisoare lui I.L. Caragiale, care se autoexilase de ani buni la Berlin, epistolă în care îl felicită pentru succesul „și de data aceasta, al piesei”, dar mai ales pentru „**tinerețea veșnică a Cucoanei Joițica Trahanache**”.

De la Berlin, I.L. Caragiale, la **28 februarie 1912**, îi răspunde emoționat, originea acestei emoții trebuind să fie căutată la... Bârlad! Răspunsul lui Caragiale, care a fost publicat în revista „Florile Dalbe” din Bârlad, an. I, nr. 20-21-22-23 din 1 noiembrie – 15 decembrie 1919, vi-l oferim și noi acum, tocmai pentru a vă convinge că un asemenea „amănunt” are semnificația lui permanentă, mai ales că – oricât de subiectivi am fi – numele orașului nostru a intrat astfel în mentalul marelui scriitor. Dar, vă lăsăm să citiți scrisoarea:

Prea iubite Coane Lupule,

Am rămas, ca părinte ce-i sunt, foarte încântat că fata mea, Madam Joițica Trahanache, se ține bine și la vârsta ei respectabilă încă poate căpăta complimente de la amatori luminați ca D-ta, și încă sincere și entuziaste. Asta e pentru mine o mare cinste, care mă face să nădăjduiesc că, cel puțin cât mai trăiesc eu, acest copil din tinerețe n-are să mă dea de rușine orcând se va prezenta în lume.

Multe scrisori de deosebite temperaturi am primit zilele trecute, dar ca ale Dv., – a Doamnei Kostaki și a D-tale – pline de așa caldă dragoste prietenească, foarte puține, dacă nu chiar niciuna. Căci, drept să-ți spun, eu știu face deosebire între un discurs de ocazie și o îmbrățișare frățească fără mult aparat de lux retoric. (...)

Pentru D-ta, prea iubite Coane Lupule, o frățească îmbrățișare din partea devotatului D-tale.

15-28 Febr. 1912
Berlin

Vechiu prieten,
Caragiale

*

Scrisoarea aceasta trebuie recitită și apoi luată de la capăt, ca pe o noutate. Pentru redacția noastră, e modestul omagiu pe care i-l aducem Marelui **I.L. Caragiale**, care, nu peste multe săptămâni de la expedierea scrisorii către prietenul din Bârlad, la **9 iunie 2012**, lua Calea Veșniciei...

Gruia NOVAC

MOFTUL ROMÂN

Pe la jumătatea lunii ianuarie a anului 1893, I.L. Caragiale împânzea străzile centrale ale Capitalei cu un afiș care anunța: „Săptămâna viitoare, apare negreșit: **Moftul român**. Revistă spiritistă națională. Organ pentru răspândirea științelor oculte în Dacia-Traiană. Director I.L. Caragiale. Prim-redactor – Anton Bacalbașa”.

Primul număr a apărut la 24 ianuarie 1893, bisăptămânal, până la 23 iunie, în total 41 de numere, apoi săptămânal (1 aprilie – 18 noiembrie 1901, 31 de numere), iar seria a treia a apărut în perioada 12-28 mai 1902, doar trei numere.

În fiecare număr apare pe copertă o caricatură de actualitate; rubricile: „Cronica literară”, „Mofturi”, „Culmi” ș.a.

În paginile „Moftului român”, scriitorul și-a tipărit mare parte din schițele și versurile sale umoristice. Printre colaboratori: Al. Cazaban, I.Al. Brătescu-Voinești, D. Teleor, Alceu Urechia ș.a. Majoritatea caricaturilor aparțin lui C. Jiquidi.

Spicuim din nr. 5/29.IX.1901: (...) Suntem în epoca reformelor, spiritul public se agită asupra atâtor și atâtor chestiuni, toate vitale, a căror dezlegare nu mai poate suferi întârziere, dar, nici nu se dezleagă (...)

(...) pot pentru ca să spui că nu se poate ceva mai trist pentru țărișoara asta, ca să vie un moment, orișicât ai zice, când vezi că bate falimentul la ușe și nu mai e nici-un patriotism.

Serghei COLOȘENCO

GEORGE ENESCU

CREATORUL ȘCOLII NAȚIONALE
DE MUZICĂ (1881-1955)

MOTTO:

„Mi-am servit patria cu armele mele:
pana, bagheta și arcușul.”

La sfârșitul secolului trecut, muzicienii români acumulasera o suficientă experiență de creație, verificată în contactul permanent cu publicul. Rolul sintetizării acestor cuceriri și a înălțării lor la nivelul celor mai de seamă valori ale muzicii universale revine lui George Enescu, cel mai de seamă muzician român, talmăcitorul fidel al firii și sensibilității poporului nostru.

Apariția lui Enescu constituie un moment culminant în istoria muzicii românești. Referindu-se la personalitatea sa, scriitorul Liviu Rebreanu nota: **„Enescu reprezintă în fața lumii întregi sufletul românesc în tot ce are el mai curat și mai înălțător. Sute de mii de oameni de pe suprafața pământului care iubesc pe Enescu nu se poate să nu cuprindă în această iubie și poporul și țara care au dăruit lumii pe Enescu”.**

S-a născut la 19 august 1881 la Liveni, azi comuna George Enescu, din județul Botoșani – în inima Moldovei, din părinți români, fiind al optulea copil și totuși singurul; șapte născându-se înaintea sa, doi au murit de mici, iar o angină difterică în anul 1878 i-a răpus pe ceilalți cinci.

Amintindu-și de copilărie, despre părinții săi, Enescu nota: **„Tatăl meu era agricultor, fiul unui preot ortodox. Era afectuos dar iute la mânie, câteodată răcnea îngrozitor dar din fericire se mărginea la atât. Nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată făcând un gest necugetat față de nimeni. Era un om robust, plin de sănătate, care degaja o energie binefăcătoare.** Până la moartea sa, survenită în 1919, m-a ajutat să lupt împotriva unei înclinări peste măsură de puternice, către înduioșare și emotivitate, moștenite de la mama.

-Mama mea era... mamă! Aceasta spune tot – o mamă admirabilă, duioasă, prea iubitoare poate – pentru micul „JURJAC”, ascuns de multe ori în lanul de păpușoi din grădina casei, unde-mi încropeam o mică orchestră pe care o dirijam, imitând diferite instrumente, așa cum auzisem pentru prima dată un

taraf de lăutari, cântând într-o stațiune balneară apropiată satului nostru și alcătuită dintr-un nai, câteva viori, un țambal și un contrabas.”

Mai târziu, pentru că era un „elev silitor”, cu înclinații spre muzică, părinții i-au răsplătit strădanile dăruindu-i o vioară mică cu 3 strune, pe care „micul violonist” a aruncat-o în foc, dorindu-și o vioară adevărată pe care „m-am apucat să învăț singur cu sârguință”.

La vârsta de 5 ani a fost dus la Iași, la compozitorul EDUARD CAUDELLA, pentru a fi ascultat, micul Enescu amintindu-și: „Ajuns la el, zăresc două viori așezate pe pian, Caudella, mângâindu-mă pe obraz, îmi spuse cu bunătate:

- **Ei, micuțule, vrei să-mi cânti ceva?**
- **Mai întâi cântă-mi dumneata să văd ce știi! Tatăl meu interveni în grabă, rugând pe Caudella să mă ierte, dar acesta jignit de-a binelea replică:**
- **Ce copil rău crescut!**

Din păcate, eu eram de altă părere.

- **A, așa? Atunci tată, hai să plecăm....**

În ciuda caracterului meu, Caudella înțelegător, a avut bunătatea să mă încurajeze și mi-a recomandat să învăț notația muzicală.

Odată ajuns acasă, tata îmi spuse cu un ton hotărât:

- **Dacă vrei să faci muzică, trebuie să înveți notele.**
- **Dar tată, muzica se cântă, nu se citește!**
- **Ei, bine, dacă nu vrei să înveți notele, atunci vei păzi porcii.**
- **Dacă este așa, spusei eu, atunci mai bine învăț ...notele”.**

Și iată cum s-a întâmplat ca pe pământ să fie un muzician mai mult și un păzitor de porci mai puțin!

Prof. pensionar,
Neculai Ghețau

Andrei Maxim

Portretul speranței în marș

Rememorez o secvență semnificativă veche de patru sau cinci ani...

Ecranul televizorului, pe nu mai știu care canal, îmi trezește atenția cu triluri cunoscute de fluier și totuși altfel „suflate”. Atunci, privirea mi-a fost pironită de fizionomia luminoasă a unui copil care nu cânta, se juca nu știu cum cu fluierul, iar acesta, fericit la rândul-i că și-a găsit „nașul”, scotea sunete care veneau din celest... A schimbat apoi fluierul cu alte instrumente, cam din aceeași familie, multe la număr de nu le-am mai ținut șirul și..., concurs fiind, iar copilul concurent, a luat... **Premiul întâi!**

Andrei MAXIM, că așa îl chema pe copil, a primit ofranda ca pe ceva așteptat, gesturile lui firești semănând cu ale tatălui care-l proteja cu atitudinea, deloc surprins de succesul fiului. Privighetoarea știe că puii ei îi vor fi asemenea!...

Astăzi, când scriu, tânărul muzician **Andrei Maxim** e un frumos adolescent de 18 ani, împliniți pe **25 noiembrie, 2012**, zi în care a venit pe lume în orașul Botoșani, centrul unei zone românești care i-a dat pe Eminescu, Enescu, lorga și atâția alții.

Astăzi, când mă minunez de talentul său, **Andrei Maxim** cântă la douăsprezece instrumente de suflat, cărora le-a adăugat pianul, pe care-l studiază la Liceul de Artă din Botoșani, unde îl găsim ca elev. Colaborează însă de mai mulți ani (din... copilărie!) cu Orchestra populară „Rapsozii Botoșanilor”, bucurându-se de prețuirea și îndrumarea maestrului Ioan Cobâlă, dirijorul înzăuat cu talent și tact pedagogic.

Astăzi, când mă fălesc scriind despre o perspectivă, **Andrei Maxim** se poate lăuda ca participând la nu mai știe câte concursuri și festivaluri, palmaresul lui de premii fiind impresionant: peste 50, unele dintre ele foarte importante, cum sunt, de pildă, Premiul I la concursul Internațional „Emanoil Elenescu” de la Piatra Neamț în anii 2008 și 2009, Premiul I la Concursul Internațional „George Georgescu” de la Tulcea în 2010, ori Premiul I la toate etapele Olimpiadei Naționale de Interpretare din 2007, 2008 și 2009.

Profesorii săi de început, care-i sunt întâistătători, dl. **Ion Enciu** și dl. **Petru Săia**, pot fi mulțumiți, mai ales că instrumentul cel mai apropiat acum îi este clarinetul, cu care, de altfel, dorește să și exceleze în muzica clasică.

Deviza tânărului **Andrei Maxim**? „Cântând, mă exprim cel mai bine.” Nu se putea un final mai adevărat pentru acest profil de artist în desfășurare, care are încredere în steaua lui și în preferințele sale profesional-artistice: „Muzica este sufletul meu. Vreau să mă axez mai mult pe cea clasică, pentru că dacă stăpânești acest domeniu, te descurci în orice gen muzical.” Este o declarație matură, chibzuită, care devine chezașia împlinirilor artistice viitoare.

Aceasta este și **speranța în marș** a unui talent, **Andrei MAXIM**, care se va desăvârși prin trudă permanentă, în numele unui crez artistic individual, dar și pentru a demonstra, fără tăgadă, că geniul autohton românesc nu moare.

Gruia NOVAC

De ce se bat potcoave cailor?

- Calului i se bat potcoave pentru că potcoavele sunt mai ușoare decât calul și ele merg mai repede decât calul. (Mihai, 8 ani)
- La cal se pun potcoave, să nu cadă calul pe spate. Atunci când pune frână calul se înțepenește pe picioare. (Matei, 9 ani)
- La cal se pun potcoave ca să țopăie pe stradă, că dacă nu tropăiește, nu e cal. (Alice, 7 ani)

Ce este injecția?

- Injecția folosește ca să moară microbi. Serul ăla are în el otravă de microbi. Serul se duce la tot roiul de

microbi, ei zic că aia e carne și mănâncă, și moare. (Mihai, 8 ani)

- Lichidul la injecție e otrăvicios, ca să-i omoare pe microbi. (Raluca, 6 ani)
- Îi bagă injecția în popou și la om, și la microb, și pe el îl omoară, că mai mic. (Anda, 5 ani)

Ce este timpul?

- Timpul este o vreme care trece tot timpul. (Anda, 5 ani)

Ce sunt buruienile?

- Buruienile sunt niște plante folositoare doar lor. (David, 12 ani)

EPIGRAME

(cu și despre pensionari)

Pensionarul fericit

Pensionar mâncând din pâine
Îi spune amicului Adam:
– N-am grija banului de mâine....
Fiindcă nu-l am!

Gheorghe Gurău

Șansa pensionarului

Mă-ntreb, cuprins de nerăbdare,
Pe când voi face-o zi la mare?
Dar pensia recalculată
Îmi dă răspunsul: niciodată.

Nistor I. Bud

Mărirea pensiilor

Cum se tot plânse nea Costică
De pensia lui, că-i foarte mică,
Guvernul s-a luptat, din greu
Și i-a mărit-o cu un leu.

Constantin Părăian

Pensionarul și U.E.

Purtând cojocul vechi și chel,
În iarnă tremur ca un gel
Și mă gândesc eu, pesimist:
Cu pensia n-o să rezist.

Iconița Octavia Micu

Pensionarii

Zâmbind, cu un clipit complice
Întrebă pe vecinul său:
Cum stai cu dragostea, amice?
Ca și cu pensia, tot rău.

Constantin Iurașcu

Ultima indexare a pensiilor

La ultima indexare
pensia mi-a fost mărită,
primesc acum suma din care
pot cumpăra lunar o pită.

Alexandru Truță

Noua lege a pensiilor

Vârsta de pensionare
A crescut, da-n compensare
Scade pe al nostru plai
Vârsta medie de trai.

Vasile Larco

Corelarea pensiilor

Mărirea pensiei se-amână
Încă o toamnă, încă o lună
Dar până să ne cadă sorții...
Ne-om corela și noi cu morții.

Georgeta Paula Dimitriu

Pensii la greu de mii de euro

Gândea un „răsfățat” la greu:
De-ar fi ca pensia s-apuc
Să-mi dea „putere” Dumnezeu...
Să pot s-o duc.

Gheorghe Gurău

Precizare

Pensionarii, știi măi tată,
Ar vrea pensie în pungă
Nici mai mare, nici mai lată,
Ar dori-o cât mai ... lungă.

Constantin Iurașcu

Înghețarea pensiilor

Despre pensii, dacă vreți
O întrebare cum se cade:
Cum poți oare să le-ngheți
Când afară-s... 'enpre grade?!

Gheorghe Gurău

Pensia și pensionarii

Pensia lor cică
E gen minifustă
Cu cât e mai mică
Mai mult îi dezgustă.

Gheorghe Gurău

Culese cu grijă pentru membrii noștri
de **Lucica Burghilea** – pensionar

Cine o fi împărțit norocul?

de **Aneta Matei**

Cine-o fi împărțit norocul?
Nu te-ntrebi cîteodată?
Degeaba, nu-ți bate capul
Căci încă nimeni n-a aflat.

Ai vrea și tu s-o duci mai bine
Și dai din coate cât ce poți
Degeaba dai, că nu se poate
Noroc nu e destul pentru toți.

Când vezi pe câte unii, Doamne,
C-au tot ce vor, tot ce-și doresc
Norocul e de vină în toate
Căci doar pe ei el i-a ales.

Și-ai vrea să strigi că nu-i dreptate,
Dar au, oare, vreo vină ei?
Căci n-au luat nimic cu forța,
A dat norocul peste ei.

Pui ban pe ban să-ți iei o casă
Și ani de zile tot ai strâns,
Dar prețul este-atât de mare
Că nicio viață nu-i de-ajuns.

Și ți-a trecut pofta de casă...
Ai vrut să ai mașina ta
Dar dădu unul peste tine
Și s-a ales praful de ea.

Apoi ai vrut ca să-ți schimbi job-ul,
Doreai să fii plătit mai bine...
Tu n-ai văzut siliconata?
Postul e-al ei, nu-i pentru tine!

Mai auzi pe câte unii:
Păi și ce dacă o duc bine!
Căci nu iau nimic cu dâșii.
Tot patru scânduri ca și tine!

Tot patru scânduri, ca și mine,
Veni atunci răspunsul tău,
Dar una e să trăiești bine
Și alta e să trăiești rău.

Și-ai vrea să țiți în gura mare:
De ce norocul te-a uitat?
Degeaba țiți, nu se aude
Și Dumnezeu e ocupat.

Și cum norocul nu te-ajută,
Acesta-i ghinionul tău,
Te consolezi c-o vorbă veche,
„Ferească Domnul de mai rău!”

Scrisoare către guvernanți

Bună ziua, guvernanți! Bârladul vă deranjează.
E destul de evident că nu vă prea interesează...
Am ieșit în două rânduri și am protestat în stradă
Tot purtând cu noi speranța de a fi băgați în seamă.

Suntem oameni cu credință, serioși și buni la sfat,
În trecut, orașul nostru, a născut doi șefi de stat.
Nu avem multe pretenții, nici ceva nu v-am cerut,
Vrem să ne lăsați în pace, atât și nimic mai mult.

Am urmat calea cea dreaptă, mai întâi ne-am informat
Despre tot ce presupune acest gaz controversat,
Am rugat mulți specialiști ca să vină să ne spună
Despre această procedură, dacă-i rea sau este bună.

A transmis televiziunea din oraș, chiar în direct,
Voi, atunci în opoziție, ne-ați tratat cu mult respect.
Invitați prin studiouri, nouă ne dădeați dreptate
Și spuneți că fracturarea-i pașaportul către moarte.

Aici ne-au născut părinții și de aici noi nu plecăm,
Nici să ne distrugeți totul, sigur n-o să vă lăsăm.
Spiritele celor care și-au dat viața pentru noi
S-ar întoarce din morminte, și-ar veni iar înapoi.

Acum voi sunteți puterea și vrem să ne ajutați,
Legea zace prin birouri, trebuie doar s-o aprobați.
A venit și rândul vostru, să vă respectați cuvântul,
Să-arătați că noi contăm mai mult decât zăcămintul.

Nu vă cerem indexare, pensii mari sau alte sporuri,
Nu revendicăm domenii, nu pretindem nici favoruri,
Vreme respectul pentru viață și pentru copiii noștri,
Care-n veci nu vom permite să-ajungă cobaii voștri.

Ei sunt viitorul nostru, asta voi n-ați înțeles,
Ei sunt bogăția noastră, ei dau vieții noastre sens.
Nici o forță-n lumea asta nu va trece peste noi,
Când ne apărăm copiii, este stare de război!

Nu vom renunța la luptă, vom ieși din nou în stradă,
Vrem să treceți și la fapte, nu doar vorbe de fațadă.
Astăzi ne propuneți sec, doar un simplu moratoriu,
Care-i doar o amânare a drumului spre purgatoriu.

Suntem mii de oarecare, oameni simpli, obișnuiți,
Ce strigăm în gura mare: Nu vrem să ne otrăviți!
Vrem ca să băgați în seamă marșul nostru pacifist,
Împotriva procedurii de-a extrage gaz de șist.

Vasile DUMITRIU

ACȚIUNI EXTRAPROFESIONALE LEGITIMATE DE PUBLIC

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din Bârlad nu este doar instituția a cărei activitate e definită de titulatura ei. În ultimii trei ani, CARP „Elena Cuza” a devenit și un adevărat așezământ de cultură, în stare să valorifice potențialul științific și cultural-artistic al membrilor Casei și familiilor lor. Unde s-a ajuns? Au fost organizate zeci de manifestări de gen, constând în: **simpozioane** și mese rotunde pe teme științifice, literare, istorice; **spectacole** prilejuite de diverse aniversări, comemorări, anotimpuri; **competiții sportive** (atletism, tenis, șah) pe categorii de vârstă; **cultivarea și popularizarea** folclorului zonal, în colaborare cu formații de tradiție din Pogonești, Ivești, Voinești, Perieni, Zorleni.

Casa Noastră se mândrește cu câteva echipe artistice, singurele (deocamdată?) în municipiul tutovean, care au devenit cunoscute în târgul nostru: **Corul „Crizantema”** (cărui i s-ar putea spune, pe drept cuvânt, Ansamblul Coral „Crizantema”), condus măiestrit și profesional de d-na Maria Mihăilă; **echipa de dansuri „Mugurelul”** (cărui i s-ar putea spune, iarăși pe drept cuvânt, Ansamblul Coregrafic „Mugurelul”), pregătit cu har și dăruire de instructorul coregraf Aurel Gudula; un grup de **soliste de muzică populară și ușoară**, cu mare audiență la public; o **echipă de dans modern** numită „Dools”, condusă cu pricepere și vioiciune de d-na Cristina Mihaela Hrisu; și încheiem cu **grupul de recitatoare** din poezia clasică și contemporană.

Iar dacă voi aminti colaborarea fructuoasă cu Școala de Muzică și Arte Plastice „N. N. Tonitza”, cu Grădinița nr. 13, dar și cu alte instituții culturale din Bârlad, avem tabloul aproape complet al unor activități cultural-științifice care împlinesc, prin efortul și contribuția CARP Bârlad, peisajul spiritual al unui oraș care are multe resurse încă nevalorificate în zona conștiinței civice, sociale și patriotice.

La expozeul – schematic – de până acum se cuvine un exemplu rotund, care să arate că faptele noastre cultural-artistice au acoperire.

1 Octombrie a fost „Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice”, iar la 8 Octombrie s-au împlinit 58 ani de la înființarea CARP Bârlad (1954). Cu acest prilej, conducerea CARP „Elena Cuza”, la inițiativa motivată și hotărâtă a d-lui **Nicolaie Mihai**, președintele Casei, a fost organizată o suită de manifestări în

perioada 30 septembrie (duminică) – 8 octombrie (luni), în cele nouă zile desfășurându-se 20 (douăzeci) de acțiuni diverse care să marcheze cele două evenimente: crosul „Cupa Toamnei”, concursuri de tenis și șah, premiera câștigătorilor la competițiile sportive, premiera membrilor din rural și urban care-și aniversează „Nunta de Aur”, Sărbătoarea „Nunta de Aur”, prelegere susținută de Poliția de Proximitate, simpozion științific cu participarea d-lui Const. Lipșa, cercetător științific, lansarea nr. 9 al revistei „Viața noastră” (oct., 2012), expoziție foto dedicată coregrafului Aurel Gudula, Ziua Porților Deschise, totul încheindu-se apoteotic cu spectacolul „Rapsodii de toamnă”.

Asupra spectacolului voi zăbovi câteva rânduri.

Sâmbătă, 6 octombrie, 2012, ora 16:00, cortina scenei Casei de Cultură „G. Tutoveanu” din Bârlad s-a... ridicat. Prezentatorul – elegant și jovial („cu voia dumneavoastră”, chiar semnatul acestui material!) – salută spectatorii care au umplut până la refuz sala de 450 locuri și, aproape cantabil, rostește: **Rapsodii de toamnă**. E numele spectacolului înscris și pe fundalul scenei. Ce-a urmat? Corul de femei „Crizantema”, format din 24 de Doamne. Dirijat de d-na **Maria Mihăilă**, corul a încântat mulțimea entuziastă cu melodii de neuitat, interpretate cald, corect și emoționant: „Zburați cântări” – piesă religioasă; „Florica” – aranjament pe trei voci, pe muzica lui Francisc Hubic și acompaniament la pian asigurat de d-na prof. Emilia Mocanu; „Are mama fată mare” – muzica de Nicolaie Oancea, versuri de I.N. Soricu; „Brâul amestecat” – prelucrare folclorică de Pretorian Voiculescu și

„Copilărie” – compoziție muzicală de Muzakis. A urmat apoi grupul coral „Steluțele”, cu melodia „Ce mică-i vacanța mare”, în interpretarea elevilor clasei a III-a (învățătoare Diana Bichir) de la Școala nr. 5 „Principesa Elena Bibescu”. Ansamblul „Hora”, în repertoriu cu o suită de dansuri moldovenești, pregătit de coregraful Aurel Gudula, a obținut aprecierea unanimă a spectatorilor. Iar când, în scenă, a intrat Grupul folcloric „Răzeșii” din Pogonești-Tutova, sala s-a ridicat în picioare. O suită de dansuri populare de pe Valea Tutovei, un alt vechi dans moldovenesc și cântecul autentic „Hora de la Bogești” au dat culoare momentului pregătit impecabil de învățătorul **Dumitru Andrei**, sufletul grupului încă din 1985, anul în care formația a luat ființă. Coregrafia a fost asigurată profesionist de instructorul Ionel Roșu.

A urmat surpriza: spectatorilor, toți membri și simpatizanți ai CARP „Elena Cuza” Bârlad, li s-a făcut, din partea președintelui și a conducerii Casei, un cadou de neuitat. În scenă, pe rând, au intrat cunoscuții și îndrăgiții interpreți de muzică ușoară **Alexandru Julia** din Galați și **Gabriel Dorobanțu** din București. Doi artiști minunați!

Târziu, în noapte, s-a încheiat spectacolul. Spre ora 21:00, ultimul spectator a plecat spre casă. CARP „Elena Cuza” Bârlad, celor peste 500 de spectatori, le dăruise câteva clipe de fericire.

Asemenea acțiuni extraprofesionale întregesc profilul unei instituții care știe că, pe lângă problemele social-economice, trebuie să se îngrijească și de sufletul oamenilor.

Gruia NOVAC

E BINE SĂ ȘTIM

I. VÂRSTA, PENSIONAREA, ORGANIZAȚIILE NON-GUVERNAMENTALE, ȘI PROBLEMELE DE SOCIOLOGIE MEDICALĂ

Sociologia se definește ca „studiul științific al vieții sociale”. Societatea este complexă și cuprinde date și informații cu privire la aspectele vieții sociale, „fapte sociale” care trebuie explicate cauzal.

Sănătatea este un fenomen, este o realitate multidimensională (St.Petra) care este condiționată medical, economic și social. Există o multitudine de factori sociali în declanșarea bolilor cu o prevalență diferită într-o zonă sau alta a aceleiași țări, diferită de la oraș la sat, ori la diverse categorii sociale, în funcție de venituri sau profesii. Sunt necesare măsuri de protecție a sănătății publice, a luării în considerație a cauzalității sociale. Starea de sănătate impune o înțelegere plurifactorială. „Medicina este o știință socială nu numai naturală” (H.E.Siegerist, 1960). Starea actuală de sănătate a populației și conflictul între generații legat și de fluxurile demografice longitudinale stau la baza crizei capitalismului contemporan.

Vârstele de pensionare și cele șapte categorii de pensii, alături de mortalitatea pe vârste și speranța de viață, ar trebui analizate. Bugetul de asigurări sociale are un deficit alarmant. În noile legi de pensii trebuie să se crească vârsta de pensionare. Statistici efectuate în anul 2009 notau că: un **bărbat** pensionat la limita de vârstă și cu stagiu complet de cotizare ar mai avea de trăit 19,2 ani; o **femeie** în aceleași condiții ar mai avea de trăit 26,4 ani; persoanele pensionate pentru **invaliditate** ar mai avea de trăit 22 ani bărbați și 29-30 ani femei.

Creșterea vârstei de pensionare are o rațiune economică și își găsește suport în ascensiunea speranței de viață la toate vârstele. Cunoașterea speranței de viață după pensionare, implicațiile economice și sociale ale creșterii acestei speranțe sunt necesare pentru fundamentarea deciziilor asupra vârstei de pensionare. Avem o cunoaștere săracă a mortalității pe vârste în generații din datele pe care le oferă sistemul statistic național. Există și factori imprevizibili care pot influența deteriorarea gravă și de durată a contextului economic, social, cultural și sanitar: inundații, ierni grele, încălzirea globală excesivă etc. Criza economică și socială cuprinde din ce în ce mai multe fațete ale vieții cotidiene, scăderea asistenței medicale, scăderea curbei alterării calității vieții.

Persoanele de vârstă a treia (vârstnicii) ocupă în societatea contemporană un loc din ce în ce mai important. O societate mai dezvoltată (economic, industrial, cu creșterea civilizației și veniturilor, cu o asistență medicală superioară conduce la creșterea speranței de viață, deci la creșterea numărului vârstnicilor. Creșterea speranței de viață s-a produs de la 36,4 ani în anii 1890-1901 la 70 de ani în anul 2000. Vârstnicii, odată cu pensionarea, nu au o abandonare totală odată cu ieșirea din sfera socială. Activitatea acestora se continuă prin alte forme, într-un alt cadru, asigurând nevoia de apartenență și afirmare, aflate în fruntea “piramidei nevoilor” a lui Maslow. Vârstnicii pot activa în continuare în profesia lor sau se adaptează, învață pentru alta, sau activează în asociații, organizații neguvernamentale, unde găsesc un mod de a-și petrece timpul, găsesc o cale de realizare a aspirațiilor lor și de a deveni folositori societății. Vârstnicii, de multe ori trebuie incluși ca o categorie socială în sfera celor defavorizați. Asociațiile nonguvernamentale oferă vârstnicilor o mai bună integrare în societate, ca și forme de ajutorare: asistență medicală, asistență socială la domiciliu, donații. Există și programe de cooperare cu organisme guvernamentale și nonguvernamentale care pot fi de folos vârstnicilor și populației în general pentru sănătatea acestora și pentru ocrotirea celor defavorizați.

Scriitorul Aldous Huxley nota în *Orb în Gaza*: “Bătrânețea constă în mare măsură din contractarea unor obiceiuri proaste. Felul cum îți utilizezi corpul, condiționează funcțiile lui”. Îmbătrânirea nu este o boală decât dacă este asociată cu alterarea sau lezarea unui organ (R.Olinescu) și este un fenomen natural. Îmbătrânirea este un fenomen natural, programat, care are loc în fiecare celulă, dar începe prin afectarea treptată a ADN-ului, care este “dirijorul orchestrei celulare”. Prolungirea vieții a devenit un mit, existent de pe vremea apariției conștiinței omenești. Viteza procesului de îmbătrânire este importantă. Sunt factori sociali și factori personali care pot influența această viteză. Acești factori sunt următorii: ereditatea, temperamentul, factorii dobândiți (stilul de viață, condițiile extreme, dieta, voința de a îmbătrâni frumos).

Societatea modernă, industrializată îmbătrânește populația. Fiecare om îmbătrânește cu o anumită viteză, dar societatea poate influența. Viteza de îmbătrânire poate fi influențată și de alți factori și anume: conștientizarea vârstei și controlul periodic al sănătății, alimentația (hipocalorică) în hidratare suficientă și alimente bogate în legume și fructe), îngrijirea corpului, respectarea orelor de odihnă și masă. Socializarea-companie, ocupații interesante, plăcute, mersul pe jos, evitarea singurătății și căutarea modului de a fi util altora.

A trăi mult, în sănătate și fericire, a fost preocuparea dintotdeauna a omenirii (cum notează și F.Voinea Ene) iar grija pentru sănătate, care înseamnă un mod de viață, alimentație și muncă ordonate, va duce la un drum al vieții lung, neted și luminos și la o vârstă înaintată cu independență fizică, minte clară și bună socializare.

II. ALERGIILE SECOLULUI XXI ȘI MODUL MODERN DE VIAȚĂ

Cunoștințele științifice și clinice de boli alergice sunt relativ recente, deși ele sunt descrise din antichitate. Asistăm astăzi, așa cum nota F.B.Michell, academician francez, la „o inflație mondială” a bolilor alergice, fapt care a făcut să se treacă de la un cuvânt la un limbaj curent, un întreg vocabular științific”. Cuvântul „alergie” este introdus de pediatriul von Pirquet ca un concept general de schimbare a reactivității.

Alergologia este recunoscută ca știința datorită activității unui număr mare de imunologi și alergologi. Domeniile sunt multiple, adăugându-se în secolul XXI cercetări de meta-biologie, de genetică, de biologie celulară, dar în terapeutică, în afară de imunologiei specifice se adaugă terapia prin anticorpi monoclonali anti-IgE. Bolile alergice sunt boli complexe, boli cronice presărate cu episoade acute, unde cercetările genetice, cele imunologice și alergologice se împletesc cu factori determinanți din jur, factori care sunt legați de modul de viață modernă. Boala alergică are prin frecvența, uneori prin gravitatea manifestărilor, aspecte socio-economice deosebite. Este necesar a fi cunoscută de la primele semne de boală, deoarece, dacă este descoperită cât mai devreme, dezvoltă o suferință mai ușoară și are și o rezolvare ușoară terapeutică, uneori prin simpla îndepărtare a cauzei. Modul modern de viață a condus la creșterea numărului bolilor alergice. Țările occidentale bogate, cu nivel de industrializare înalt, au o prevalență mai mare în astm alergic, rinită și dermatită atopică.

Tabagismul activ și pasiv sunt surse de poluare domestică și sunt recunoscuți drept factori favorizanți în bronșită și astm alergic.

Poluarea aerului favorizează și declanșează o reacție alergică. Poluarea aerului **atmosferic** și **domestic** prin

dioxidul de sulf, particulele fine în suspensie, fumul negru de cărbune, oxidul de azot, ozonul, monoxidul de carbon, gazele de eșapament al automobilelor, sunt factori favorizanți.

Poluanții domestici de bucătărie: gaze, oxid de carbon, focul din sobe, și șemineele cu cărbune sau petrol, butanul, kerosenul, produsele de curățenie, pesticidele, cosmeticele, solvenții și tutunul, alături de cei de mobilier (formol-aldehidele), „uree-formol”, fibre minerale, fibre de sticlă, radon, pesticide, plante de apartament, perii animalelor de companie, penele din perne. Deci microclimatul din apartament sau mașină poate fi factor favorizant al bolilor alergice.

Poluanții biologici: bacterii, virusuri, ciuperci, acarieni, pene, peri animale (pisica, câine), polenuri, daphnia sunt alți factori care pot produce boli respiratorii și cutanate alergice.

Apa care conține clor și se emite hidrocarburi clorurate (mai ales în baie) mai pot avea conținut în acetaldehide, acroleină, hidrocarburi aromatice sunt de asemenea factori alergizanți.

Ventilația și climatizarea expun la mucegaiuri care pot produce rinite, rinobronșite și astm bronșic.

Statutul socio-economic și locuința au importanță; umiditatea din mediul domestic, expunerea la o concentrație mare de acarieni și spori de mucegaiuri sunt factori care produc manifestări alergice.

Expunerea la **alergenii** cu **vârsta**; concentrația mare de alergeni din mica copilărie este mai favorizantă pentru sensibilizare.

Modul de alimentație, cu schimbările actuale, multitudinea aditivilor alimentari folosiți în ultimii ani sunt alți factori de risc. Înlocuirea la sugar a alăptării naturale materne cu **alimentația artificială**, supune copilul la sensibilizare. Apariția alimentelor transgenice a condus la apariția a noi alergeni alimentari. Nanotehnologiile privind ambalarea produselor alimentare **nanomaterialele inteligente**, monitorizarea și identificarea acestora prin nanoconduri de bare care au nanosenzori, apariția nanoaditivilor alimentari; carotenoizii sintetici din sucurile de fructe și margarine, licopenul sunt factori alergizanți.

Cosmeticele nutritive conțin nanoparticule invizibile prin livrare intercelulară penetrează pielea și eliberează vitamina E, având potențiale riscuri de alergenicitate. Dacă sensibilizarea alergică în general este de până la 50%, actual, rinita alergică a crescut la 40%, astmul bronșic a ajuns la 9-10%, tusea spastică nocturnă la 25%. Dacă frecvența astmului s-a dublat în cursul ultimilor 20 de ani, alergiile alimentare s-au dublat în ultimii 4 ani iar socul anafilactic a crescut de la 1%, la 4-5 %. Sensibilizarea o face nu numai adultul dar și copilul și vârstnicul. Copilul este influențat de terenul familial, influențele asupra mediului intrauterin, sunt importante, prematuritatea, greutatea la naștere și vârsta mamei. Vârstnicul prezintă manifestări de sensibilizare în special medicamentoase.

În concluzie, condițiile vieții moderne și mediului conduc la creșterea incidenței și prevalenței bolilor alergice. Cunoașterea este necesară pentru prevenire.

Prof.univ.dr. **Georgeta SINIȚCHI**,
Centrul Medical Alergologia „Atopia” Iași

Importanța monitorizării unor parametri de mediu, cu implicații asupra stării de sănătate a persoanelor vârstnice

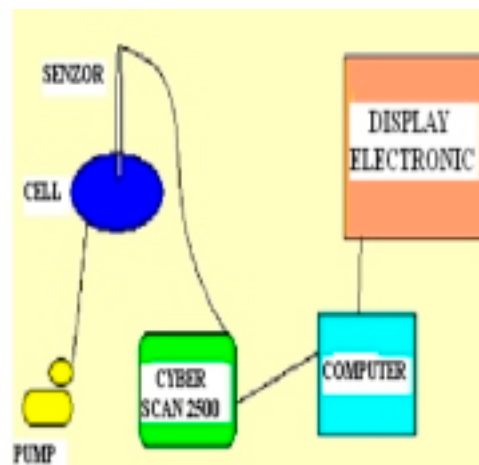
Ce este viața?

Câte tipuri de viață putem menționa?

Răspunsul la întrebarea: Ce este viața?, ar fi că viața este rezultatul reacțiilor fizico-chimice și biochimice, care se desfășoară în mediul extern și în mediul intern. Pornind de la acest răspuns, s-ar putea remarca faptul că viața există în tot Universul, care este foarte bine organizat și coordonat. Având în vedere faptul că Universul ar fi alcătuit din Sisteme termodinamice parțiale (în care se desfășoară reacțiile fizico-chimice reversibile sau ireversibile ce mențin sau modifică forma de viață fizică) dar care nu sunt izolate adiabatic, am putea remarca faptul că orice schimbare apărută într-un Sistem termodinamic parțial, implică modificări imediate sau în timp în Univers. Se poate remarca de asemenea, că activitatea umană poate modifica echilibrul natural al reacțiilor fizico-chimice, dar acestea, uneori, pot cauza modificări catastrofale chiar pentru echilibrul vital. În acest sens, se poate menționa că este necesară monitorizarea parametrilor de mediu, în vederea preîntâmpinării efectelor catastrofale ale echilibrului vital. Se poate remarca, de asemenea, că există două tipuri de viață: viața fizică și viața spirituală (viața spirituală putând fi coordonată în mod ierarhic).

Având în vedere cele menționate, studiul nostru, caută să scoată în evidență, necesitatea organizării, disciplinării și monitorizării pe bază științifică, în limita posibilităților a activităților umane. În acest sens, se va prezenta în continuare o scurtă trecere în revistă a monitorizării, unor indicatori implicați în menținerea sau dereglarea reacțiilor fizico-chimice, atât de necesare în menținerea echilibrului vital.

Până în prezent, studiile experimentale s-au axat pe studiul importanței valorii pH-ului și a concentrației de fluor în menținerea stării de sănătate a populației. Studiul nostru promovează stabilirea unei corelații între starea de sănătate și valorile pH-ului și concentrației de fluor, ce pot fi modificate din cauza unei diete dezechilibrate sau a implicațiilor unui ambient poluat voluntar / involuntar.

Partea experimentală

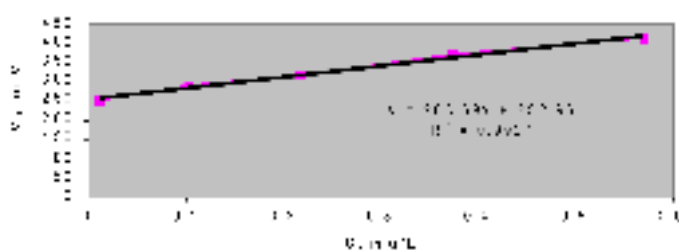
Pentru partea experimentală, au fost utilizate tehnici cunoscute în conformitate cu standardul european. Saliva recoltată din debitul provocat, a fost obținută prin metoda de masticare a unui bolus de parafină timp de 10 minute. Probele de urină au fost obținute în mod spontan, după ce a ingurgitat un volum de 100 ml de apă. Eșantioanele de urină și salivă au fost obținute înainte și după două ore respectiv după o clătire orală, cu o soluție de fluorură de sodiu.

Valorile de pH și concentrațiile de fluor din urină și salivă au fost măsurate utilizând un aparat Cyberscan 2500 prevăzut cu electrod de pH și electrod ion-selectiv pentru fluor. Pentru a obține valoarea pH-ului și a concentrației de fluor, din aerul atmosferic s-a utilizat un dispozitiv special: "Instalație și procedeu pentru monitorizarea pH-ului și concentrației de fluor din aerul atmosferic" (C. Lipșa, Dorelia Simona Lipșa).

Rezultate și discuții

Ecuția obținută din graficul curbei de etalonare, utilizată pentru determinarea concentrației de fluor din urină, salivă, aer, apă este prezentată în figura 1

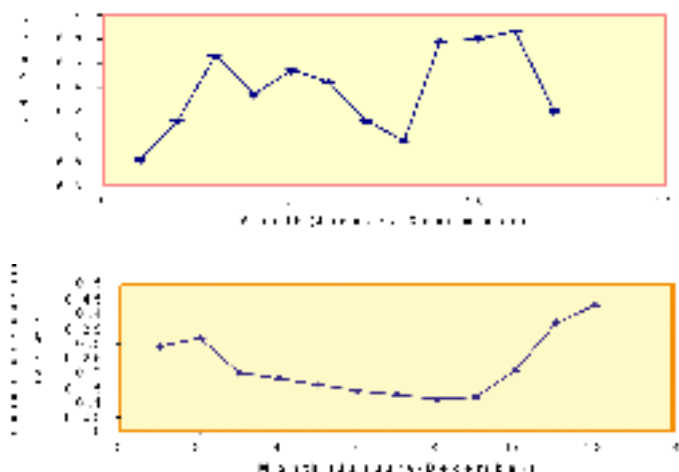
Curba de etalonare pentru anionul fluor

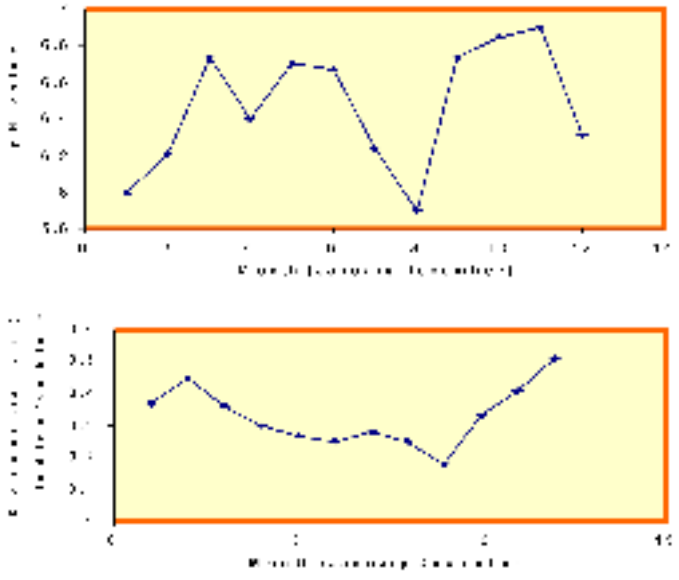
Valori ale pH-ului și concentrației de fluor în aerul atmosferic din orașul Iași

Collecting point	Conc. Microgram ion/m3	pH value	Date
biochemistry laboratory	1,1	5,8	01.01.2011
biochemistry laboratory	0,9	6,0	01.02.2011
biochemistry laboratory	1,1	6,0	01.03.2011
biochemistry laboratory	0,8	6,0	01.04.2011
biochemistry laboratory	0,6	6,0	01.05.2011
biochemistry laboratory	0,5	6,0	01.06.2011
biochemistry laboratory	0,4	6,6	01.07.2011
biochemistry laboratory	0,3	6,5	01.08.2011
biochemistry laboratory	0,3	6,5	01.09.2011
biochemistry laboratory	0,2	6,8	01.10.2011
biochemistry laboratory	0,2	6,8	01.11.2011

Valori ale pH-ului și concentrației de iod în aerul atmosferic, în orașul Iași, 2011

Valori ale pH-ului și concentrației de iod în aerul atmosferic, în orașul Constanța, 2011

Rezultate și discuții

Rezultatele obținute reliefează diferențe minore între valorile pH-ului și concentrația de anioni de fluor din debitul fiziologic și debitul provocat. Se remarcă faptul că valorile sunt dependente de regimul alimentar și valorile din elementele mediului ambiant în care își desfășoară activitatea copiii. Se poate observa că, în aer, concentrația de fluor și valorile pH-ului depășește valoarea normală admisă pentru corpul uman, cu repercusiuni asupra sănătății umane. Se presupune că aceste depășiri sunt doar temporare, iar corpul uman poate suporta variațiile temporare, ca urmare a reversibilității proceselor chimice.

Concluzii

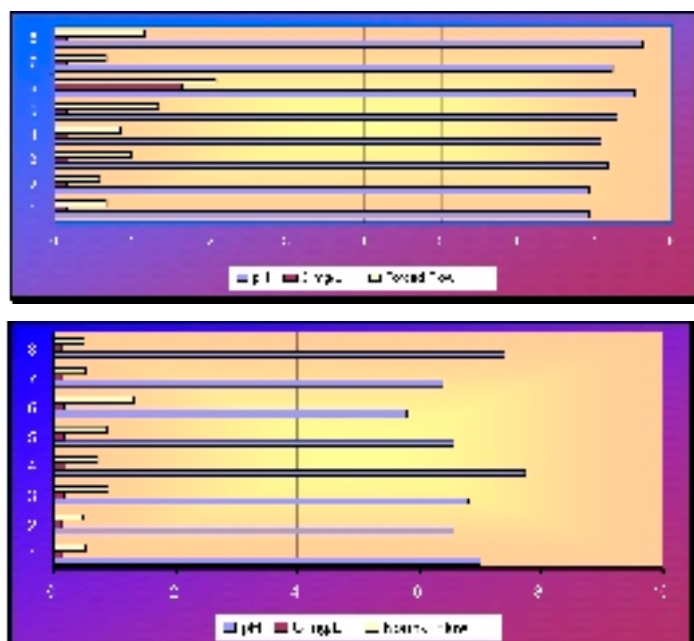
- Studiul realizat, pune în evidență importanța cunoașterii valorilor parametrilor pH, concentrației de fluor, iod, printr-o monitorizare continuă a acestor valori, care trebuie aduse la cunoștință centrelor de sănătate în vederea administrării unor tratamente medicamentoase, formulării unui regim de viață optim, în vederea prevenirii unor complicații sau apariției unor patologii.

- Valorile pH-ului și concentrația de fluor pot afecta organismul uman în mod direct sau indirect; cunoașterea acestor valori este necesară, dar nu suficientă pentru menținerea unui echilibru vital.

- pH-ul salivar care depășește valoarea pH-ului sanguin (7.42) indică faptul că de multe ori există o sensibilitate la activitatea microbiană și aceasta se manifestă cu predilecție la copii și chiar la persoanele vârstnice, care prezintă o rezistență scăzută și o acomodare deficitară.

-Valoarea pH-ului este dependent și de activitatea sau nonactivitatea neurovegetativă

Constantin LIPȘA,
cercetător științific
și **Aurica LIPȘA, Rodica LIPȘA**

Plantele medicinale – acțiunea lor asupra unor suferințe

Intenția mea de a scrie acest articol a fost determinată de câteva cunoștințe asupra unor plante medicinale folosite intens, fără a cunoaște însă și riscurile folosirii lor.

Plantele cele mai des folosite, în diferite suferințe, le cunoaștem din cele mai vechi timpuri – pentru ceaiuri, cataplasme, sucuri și siropuri. Unele dintre ele se folosesc ca materie primă în prepararea medicamentelor în industria farmaceutică. În țara noastră se găsesc descrise, cu mare interes, peste 250 de specii de plante din flora spontană, de către un herbier din Cluj – pe la anul 1558 – când Alexandru Lăpușeanu, fiind bolnav de ochi, a fost tratat cu „buruiene de leac”.

Plantele medicinale au fost folosite odată cu apariția omului pe pământ. O vreme, orășenii au uitat de leacurile bunicilor și au utilizat medicamente de sinteză, fiind mai comod pentru bolnav. Cercetările făcute în marile laboratoare ale lumii au demonstrat în detaliu multitudinea de substanțe chimice de origine vegetală, active din punct de vedere biologic. Cum informațiile de ordin științific sunt publicate periodic și toată lumea le poate consulta, sunt și excese în folosirea unor plante medicinale, fiind duși în eroare de diverse curente. S-a constatat că principiile active dintr-o plantă pot face bine unei persoane, pentru o anumită suferință, dar pot produce neplăceri, în cazul în care sunt combinate cu alte plante. Pentru folosirea lor e necesar să respectăm **regula de aur** în tratamentul bolilor, astfel: cauza bolii; înlăturarea cauzei. Nu putem folosi plantele medicinale fără a cunoaște și riscurile utilizării lor, pentru că efectele negative se instalează lent și nu ne dăm seama care ar fi cauza.

Iată și greșeli în folosirea plantelor sau a preparatelor fitoterapeutice:

- aprovizionarea lor din locuri nesigure (poluate);
- folosirea lor fără indicația medicului și, mai ales, în doze excesive pe timp nelimitat;
- folosirea lor fără a ține seama de potențialul toxic al unor plante: rostopasca, leurdă,

pelinul, tătâneasa – ca să le amintim pe cele mai cunoscute.

Mă opresc la descrierea unor plante de sezon despre care se crede că ar vindeca toate suferințele, după cum sunt recomandate de vânzătoare în piață.

Cătina de râu sau cătina albă, deși ea este galbenă – *Hippophae rhamnoides* – este un arbust spontan care s-a reluat în cultură de către China, Rusia și Bulgaria. Fructele de culoare verde la început și galben-

portocalie la completa lor maturitate, se recoltează imediat după coacerea lor (în luna august) și până la lăsarea primului ger. Au gust acrișor – amărui și sunt bogate în vitamina C, E, B1, B2, PP și antioxidanți. Produsele din cătina protejează capilarele și sistemul nervos. Uleiul obținut din fructe protejează tegumentul de radiațiile ultraviolete.

Sucul de cătina administrat 8 săptămâni crește colesterolul bun (HDL) și scade colesterolul rău (LDL). Extractul de cătina protejează stomacul împotriva ulcerului gastric.

Cătina mai are proprietăți regeneratoare datorită conținutului de vitamine, dar și a seleniului, zincului și cuprului. Din studiile chinezilor rezultă că uleiul de cătina are un rol protector pentru celulele hepatice lezate.

Sunătoarea sau pojarnița – *Hypericum perforatum* – este o plantă foarte cunoscută și des folosită, în circa 80 de suferințe, fie în prepararea unor leacuri în casă, fie în compoziția unor medicamente. Tradițional este folosită ca cicatrizant, antiulceros, antiinflamator; puțini știu că ceaiul de sunătoare este antidepresiv, conținând serotonina și dopamina. Sunătoarea este folosită în afecțiuni hepatice, biliare, gastrită, ulcer gastric, inflamarea gingiilor, colite, local în arsuri. Efectele terapeutice sunt vizibile după 2-3 săptămâni de la începerea tratamentului. În uz intern se folosesc infuziile, 1-2 lingurițe de plantă uscată la o cană de apă fiartă - se beau 2-3 căni pe zi (colite, ulcer gastric, afecțiuni hepatice). Se poate folosi un „ceai hepatic nr.3” – anticolic și „ceaiul gastric nr.2”, conform indicațiilor din prospect. Pentru depresie, 2-3 căni de infuzie pe zi. Dar sunătoarea are și contraindicații. Cine folosește preparate de uz intern sau extern de lungă durată trebuie să evite radiațiile solare intense. Înainte de începerea unui tratament cu sunătoare, trebuie consultat medicul.

Profesor pensionar,
Ecaterina TELETIN

(va urma)

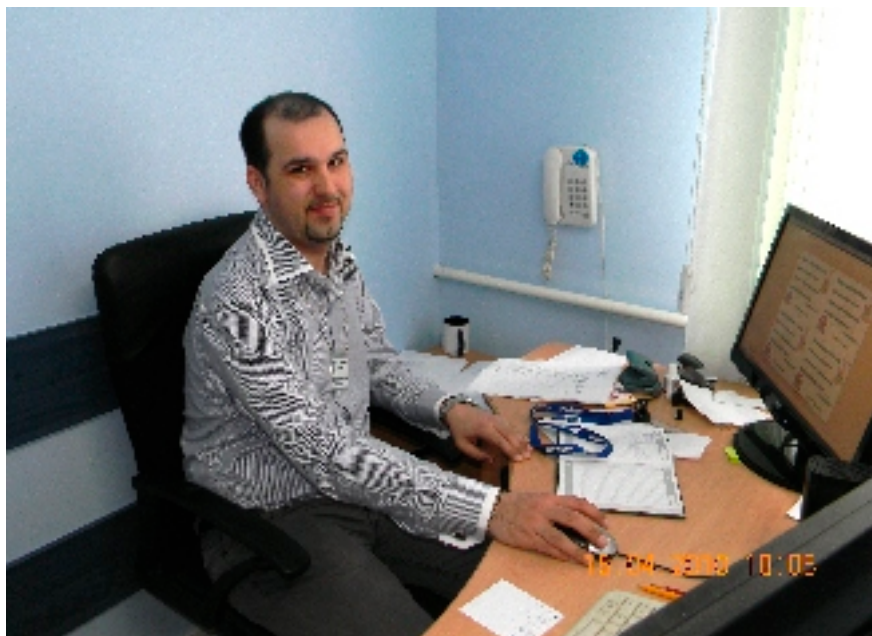
Bibliografie:

1. „Plantele medicinale în apărarea sănătății” de Corneliu Constantinescu
2. „Fitoterapie” de Valentin Nădășan
3. Lucrare gr. I - Dendrino Teletin Ecaterina – Capitolul „Plante medicinale de pe teritoriul orașului Bârlad”, Biblioteca Casei de Cultură a Sindicatelor „George Tutoveanu” Bârlad.

EFECTELE NEGATIVE ALE CALCULATORULUI ASUPRA COPIILOR

În lumea occidentală, cercetătorii din domeniul educației au constatat că acei copii care dedică cel mai mult timp vizionării tv, calculatorului au cele mai slabe rezultate școlare, cel mai redus interes față de școală, cu alte cuvinte, insuccesul școlar este direct proporțional cu timpul alocat vizionării tv și utilizării calculatorului. De asemenea, calculatorul poate determina apariția a diferite boli. Astfel, copiii care stau ore întregi în fața calculatorului, uitând de sine, făcând prea puține pauze, pot avea probleme oculare prin focalizarea atenției asupra unui singur punct și prin efort îndelungat.

Calculatorul, ca și televizorul, indiferent de utilizarea sa, constituie un important factor de stres pentru creierul uman. Pe parcursul folosirii computerului, ecranul acestuia, ca și cel al televizorului, inhibă activitatea emisferei stângi, a cortexului prefrontal și slăbește comunicarea interemisferică realizată prin puntea corpului calos. În schimb, favorizează deschiderea porților subconștientului și înscrierea cu putere a imaginilor transmise în adâncurile acestuia.

În cazul computerului, analiza trebuie particularizată în funcție de modul în care este utilizat. De exemplu, nu același lucru este să citești un text pe ecran, cu a uita de sine, lăsându-te absorbit în spațiul virtual al jocurilor video. Fenomenele descrise anterior pot avea o intensitate mai mică decât în cazul televizorului atunci când calculatorul este folosit, spre exemplu, pentru tehnoredactare sau pot fi mult mai proeminente când sunt apelate jocurile video sau anumite locații pe internet. De fapt, factorii agravanți sunt schimbarea rapidă a cadrelor și suscitarea cu putere a emoțiilor și instinctelor.

În mod obișnuit, un copil stă în fața calculatorului între una și trei ore pe zi, ocupat cu diverse activități: teme pentru

școală, discuții on-line cu prietenii sau jocuri. Iar părinții își încurajează copiii să stea la computer chiar de la vârste mici - 2-3 ani.

În urma cercetărilor desfășurate în ultimii ani, nu mai rămâne nici o îndoială: vizionarea tv și calculatorul dăunează dezvoltării și funcționării creierului uman.

Experimentele realizate demonstrează că fiecare oră petrecută zilnic în fața televizorului și a calculatorului în perioada de vârstă 1-3 ani crește cu 28% probabilitatea apariției problemelor de atenție în perioada de vârstă 1-7 ani.

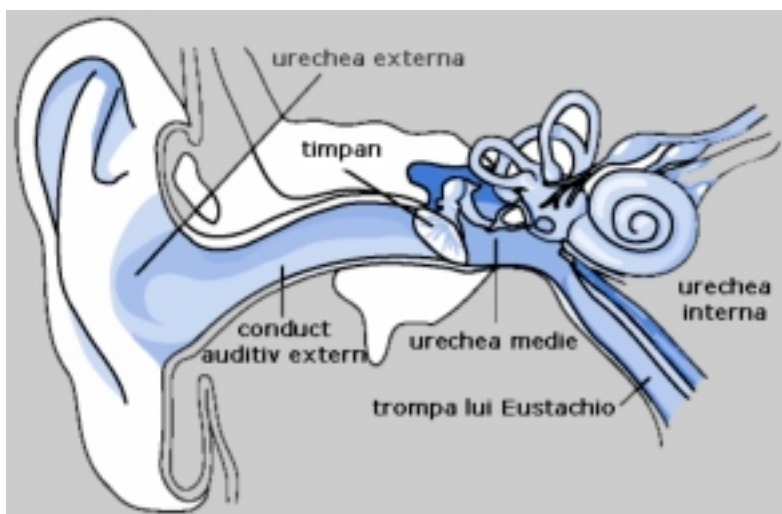
Iată niște date statistice valabile în Statele Unite ale Americii, unde rata de folosire a calculatorului personal a atins niște cifre impresionante:

1. 90% din copiii cu vârstă școlară au acces la computer acasă ori la școală.
2. 54 de milioane de copii americani au acces la un computer, fie acasă, fie în instituțiile de învățământ.

Aceste informații sunt importante în primul rând pentru că ele oferă date despre utilizarea masivă a computerului în rândul celor mici. De aceea, mulți pediatri avertizează asupra riscului de miopie timpurie în rândurile copiilor. Atunci când fac aceste afirmații, ei se bazează pe o serie de studii care au demonstrat că statul la computer poate avea un impact negativ asupra vederii copiilor.

Administrator I.T.,
Sorin BOCAN

CUM NE ÎNGRIJIM URECHILE?

Din punct de vedere anatomic, urechea este alcătuită din trei segmente: urechea externă, urechea medie și urechea internă.

Urechea externă reprezintă partea vizibilă și accesibilă a urechii, motiv pentru care poate fi îngrijită cu multă atenție de către fiecare persoană.

Urechile copilului mic sunt atent curățate de fiecare mamă, iar pe măsură ce copilul crește, va învăța să facă aceleași lucruri. Tocmai de aceea este important ca măsurile mamei să fie unele corecte. Urechea externă este constituită din două segmente: pavilionul auricular și conductul auditiv extern. Igienizarea lor se face cu apă și săpun, zilnic, atât cât permite curățarea lor manual, fără a pătrunde, agresiv, cu diferite obiecte, în profunzimea conductului. Tegumentul canalului auditiv extern prezintă, în structura sa, glande ceruminoase, al căror produs de secreție – cerumenul – are rol de protecție antibacteriană. Cerumenul, denumit simplu „ceară”, formează, împreună cu celulele epiteliale descuamate de pe suprafața conductului auditiv, fire de păr rupte, dar și cu praf din aer, un amestec vâscos, galben-maroniu, uneori cu tentă roșcată, ce se va exterioriza în conchă (adâncitura pavilionului auricular) sau la intrarea în conduct. Cantitatea de cerumen secretată, precum și aspectul sau consistența acestuia, variază de la o persoană la alta. Denumit incorect „mizerie”, cerumenul este tot timpul îndepărtat prin diferite mijloace. Poate prea puțini oameni știu că el are un rol antiseptic, de protejare a urechii, iar lupta cu secreția de cerumen nu-și are rostul.

Utilizarea bețișoarelor de urechi este contraindicată: o parte din cerumen va fi îndepărtat cu ajutorul acestora, iar o altă parte va fi împinsă în profunzimea conductului, favorizând formarea dopului de cerumen. Pe de altă parte, bețișorul poate deveni portanul unor germeni transportați de pe suprafețe externe (cutie, masă, punga de păstrare, mâini etc) în ureche, determinând apariția unor infecții locale - otite externe, ce vor necesita tratament de specialitate. Utilizarea diferitelor obiecte în scopul îndepărtării cerumenului – bețișoare, bețe de chibrit înfășurate în vată, agrafe etc- poate contribui la apariția unor leziuni de grataj locale (zgârieturi, iritații) ce vor fi locul de grefare a unor bacterii sau ciuperci, rezultând diferite forme de infecții bacteriene sau micotice. Nu în ultimul rând trebuie menționat pericolul lezării timpanului în timpul folosirii acestor obiecte. În concluzie: e bine să nu fie introduse în ureche obiecte dure, în niciun scop.

Dopul de cerumen nu este neapărat consecința neigienizării urechii. El poate fi, în egală măsură, urmarea utilizării frecvente a bețișoarelor de urechi sau, pur și simplu, o acumulare de secreții cu un caracter extrem de vâscos. Unii oameni au o secreție mai abundentă de cerumen. Dopul de cerumen poate fi vizualizat cu ușurință de către medic cu ajutorul unui otoscop, iar îndepărtarea lui se va face în condiții aseptice, în cabinete medicale, de către personal specializat. Încercarea de îndepărtare a dopului de cerumen acasă, prin metode și mijloace rudimentare (fofează, pâlnie de hârtie, instilare de apă oxigenată etc) poate determina o agravare a simptomatologiei: senzație de ureche complet înfundată, durere locală, arsuri etc.

Spray-urile auriculare reprezintă soluții moderne de îngrijire a urechilor. Rolul lor este de a fluidifica secrețiile, favorizând drenarea lor spre exterior.

Este recomandată utilizarea acestor produse de 1-2 ori/ săptămână, sub forma a 2 pufuri pulverizate în interiorul conductului auditiv. În conductul auditiv extern pot ajunge, accidental sau prin introducere, diferiți corpi străini: bucăți de vată, semințe, paie, segmente de jucării, insecte etc. Acestea trebuie extrase cu mare atenție de către medicul specialist ORL. Încercarea de extragere a unui corp străin de către o persoană neavizată, prin mijloace mecanice, poate determina, cu ușurință, perforarea timpanului.

În sezonul rece este deosebit de important ca urechile să fie bine protejate de frig. Degerăturile vor da naștere unor leziuni mutilante. Dacă au fost expuse mai mult timp la o temperatură extrem de scăzută, încălzirea trebuie făcută treptat (cu 1-2 grade pe oră), fără a aplica local comprese fierbinți.

Parte inferioară a pavilionului urechii, lobulul, are o consistență moale, fiind alcătuit dintr-un țesut adipos (grăsos), învelit de tegument (piele). Slaba

inervație și vascularizație a acestui segment permite perforarea lui cu ușurință, în scopul aplicării unor bijuterii. Unele persoane recurg la aplicarea acestora și în partea superioară a pavilionului, respectiv în helix. Cartilajul din care este format este un țesut de asemenea slab vascularizat, drept pentru care apărarea față de infecții este destul de redusă. Un proces infecțios, aparent neglijabil, declanșat la acest nivel în urma aplicării unor bijuterii sau obiecte decorative, va necesita un tratament de specialitate extrem de minuțios. Pericondrita (infecția cartilajului) astfel declanșată va lăsa niște sechele inestetice, poate chiar mutilante, pentru întreaga viață.

Sfatul medicului: îngrijindu-vă corect urechile, puteți preveni apariția unor probleme de sănătate mai mult sau mai puțin grave în sfera ORL.

Marina PRUNEA

Medical Manager - RomSound

Motto: „Sănătatea e ca banii, niciodată nu vom avea cu adevărat idee despre valoarea ei până când o vom pierde...” (Ralph Waldo Emerson)

Rolul kinetoterapiei în recuperarea bolnavilor cu afecțiuni vasculare periferice (arteriopatie obliterantă, tromboangită obliterantă)

- urmare din numărul trecut -

Arterele sunt vasele sanguine care conduc sângele de la inimă la organe și țesuturi. Acestea sunt ca niște tuburi flexibile, cu pereți groși, iar diametrul acestora se micșorează pe măsură ce se îndepărtează de inimă și se subdivide într-un ansamblu ce constituie arborele arterial. O arteră poate constitui obiectul leziunilor traumatiche, degenerative sau inflamatorii (aterom, ateroscleroză, arterită, etc). Capilarele nu au celule sau fibre nervoase motorii în

structura pereților, și de aceea modificările de calibru sunt în cea mai mare parte pasive fiind determinate de vasodilatația arteriolelor și staza venoasă.

Intrarea în funcțiune a mecanismelor de reglare a cordului și vaselor este declanșat de modificările de presiune din vasele mari și cord. Uneori mobilizarea acestor mecanisme este consecința unor modificări umorale. În condițiile fiziologice, din totalul volumului sanguin, 10 % se găsește în cord, 80 % se regăsește în circulația pulmonară, 12 % în artere, 5 % în capilare și aproape 65 %, în sectorul venos, în special în venule și vene mici (după Ranga V. și colab, 2009).

La ora actuală majoritatea indivizilor de vârstă medie decedează din cauza unor boli cardiovasculare (conform O.M.S. 2010, cca.50% din decese) dar, factorul cel mai important în creșterea morbidității și a mortalității prin boli cardiovasculare îl constituie tromboembolismul, iar infarctul miocardic acut, multe accidente vasculare cerebrale acute, unele boli renale, ca și majoritatea afecțiunilor vasculare periferice se asociază cu

tromboembolismul, care hotărăște în ultimă instanță soarta organului afectat.

Astfel în toate formele de boli arteriale, circulația descendentă a sângelui devine deficitară, având ca urmare o carență de oxigen și de substanțe nutritive în țesuturi, care nu se mai pot debarasa de produsele de dezasimilație, respectiv de toxinele depuse în sânge. Arterele se îngustează, treptat, până la obturare parțială sau totală, datorită unor cheaguri (trombus), aderente pe peretele interior al vasului sau datorită unor răni prin traumatism local. Ulterior, cheagul de sânge poate fi mobilizat de curentul sanguin și dirijat spre o ramură arterială mult mai îngustă - cerebrală, pulmonară, splenică etc.(după Mogoș Gh., 1978).

TROMBANGEITA OBLITERANTĂ (BOALA BUERGER)

Trombangeita obliterantă (după Stăncioiu N.) este o boală inflamatorie, segmentară, a arterelor și venelor, caracterizată prin leziuni neateromatoase arteriale și venoase, urmate de tromboza și obstrucția parțială sau totală a vaselor. Spre deosebire de ateroscleroza obliterantă, care afectează segmentar arterele

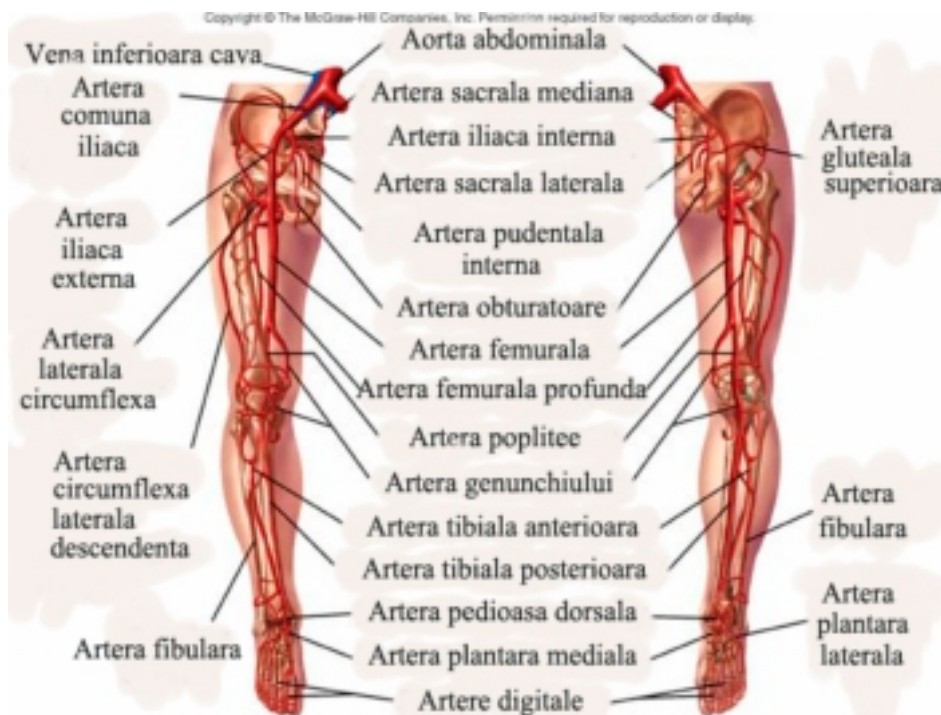

Fig.nr.1. Sistemul arterial al membrului inferior

mari și medii, trombangeita obliterantă interesează arterele mici ale mâinilor și picioarelor. Denumirea acestei boli derivă din constatările examenului anatomopatologic (care identifică un proces inflamator arterial și venos), acestea fiind:

- tromb – cheag
- angios – vas (de sânge)
- ită – inflamație (după Mogoș Gh., 1978).

Boala afectează vasele distale de la extremitățile inferioare și superioare, în special cele de la nivelul picioarelor și degetelor. Diferitele segmente arteriale sunt ocluzate în episoade succesive (uneori, în timpul perioadelor de acalmie se poate produce o oarecare recanalizare) și în general tromboflebita superficială migratoare este un semn precoce al afecțiunii (după Stăncioiu N.).

Daniela TEODORU

TERAPIA PRIN UMOR

Soția își întreabă soțul, care pleacă la mare fără ea:

- De ce nu ți-ai pus verigheta?
- Verigheta? Pe căldura asta?

Nevasta-mea îmi cere în fiecare zi bani. Azi 600, ieri 800.

- Păi ce face cu atâția bani?
- Habar n-am, ca nu i-am dat niciodată...

Dacă greșești și taci, ești un înțelept.
Dacă ai dreptate și taci, ești căsătorit.

În fața Porții Raiului, o femeie discută cu Sfântul Petru.

- Soțul meu este cumva aici? Îl cheamă Nicu!
- Aici sunt mulți oameni cu numele Nicu. Pentru a-ți putea da un răspuns, am nevoie de unele amănunte.
- Când era pe patul de moarte, soțul mi-a spus că dacă l-am înșelat se va răsuci în mormânt.
- Păi de ce nu spui așa, femeie? Întreabă de Nicu-Titirezu'!

Parohia Fedești

Gheorghe GHERGHE
Neculai APOSTOL

Satul Fedești este foarte vechi, atestat fiind documentar, dar mai ales arheologic. Strămoșii fedeștenilor de astăzi au locuit satul din perioada prestatală, alte comunități din jur cu foarte mult timp înainte, Fedeștiul fiind o vatră multimilenară. Comunitățile care au trăit aici au avut propriile credințe religioase, chiar creștinismul este milenar pe aceste meleaguri. Se spune că românii s-au născut creștini, o afirmație care sintetizează o realitate axiomatică.

Pentru poporul român, două legi ale împăraților romani, au avut impact decisiv asupra destinului etnic. Prima a fost legea lui Caracala prin care toți locuitorii Imperiului roman au devenit cetățeni romani. A doua lege a fost Edictul din Milano al împăratului Constantin, prin care creștinismul a devenit o credință legală și apoi religie de stat. Aceste legi au fost emise în secolele III-IV, secole decisive pentru formarea poporului român și a limbii române. A urmat o perioadă îndelungată, aproximativ o mie de ani, pentru români, bătuți de toate valurile migratoare, până la formarea statului. Erau creștini și au rămas creștini, chiar dacă valurile erau păgâne. Instabilitatea politică nu a afectat credința lor, chiar dacă lăcașurile de cult erau sărăcicioase, improvizate, adaptate la nevoile unor grupuri restrânse. Și-au construit bisericuțe din lut, lemn, acoperite cu paie, stuf, șindrilă, asemănătoare cu propriile locuințe, dar care reprezentau locul sacru al comunității, legătura lor cu Dumnezeu. Nu cunoaștem cele mai vechi lăcașuri de cult ale fedeștenilor, dar ele au existat mereu, deși suntem convinși că au beneficiat și de serviciile altor biserici din preajmă, sigur de ale bisericii lui Draghic de pe Lahova și biserica din Șuletea sau de îndemnurile călugărilor care duceau o viață isihastă în pădurile din jur.

Descoperirile arheologice au pus în evidență în zonă semne creștine încă din secolul IV, adică în perioada

conlocuirii cu vizigoții, păgâni la început, cei care l-au martirizat pe Sava de la Buzău în 372, creștini apoi după învățătura lui Arie. Martiriul lui Sava de la Buzău atestă existența și documentară a creștinilor în zona noastră, la români, pentru secolul al IV-lea.

Cercetările arheologice în zona Fedești au pus în evidență obiecte de cult, semne creștine și chiar o biserică, la Fedești, pentru secolele X-XI.

La Horga – Școală, s-a descoperit un vas lucrat cu mâna, din secolul VI, pe care s-au incizat înainte de ardere patru cruci (Ghenuță Coman, „Statornicie. Continuitate”, București, 1980, p. 131, vezi și fig. 147). La Epurenii, pe fundalul unor vase din secolul XI sunt ștampilate diferite forme de cruci (Dan Gh. Teodor, „Creștinismul la est de Carpați de la origini până în secolul al XIV-lea”, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Iași, 1991, p. 140). Pe unele fusaiole de la Șuletea apare semnul crucii (Costache Buzdugan, Marin Rotaru, „Antichitățile Elanului”, Vaslui, 1997, fig.32/4). În așezările din preajmă au fost descoperite cruciulițe de purtat la gât din piatră, os sau bronz, la Dodești, Murgeni, Șuletea, Giurcani, din perioada secolelor VI-VII și X-XI (Marin Rotaru, „Paleocreștinism și creștinism pe valea Elanului, în Elanul, nr. 6, noiembrie 2000, fig.12). La Șuletea și Fedești au fost descoperite cruciulițe de bronz și engolpioane din sec. VIII-XI (Mircea Mamalauca, „Două milenii de creștinism”, București, 2000, p. 39, fig. 55, p.150, fig.95, 111). Pe multe obiecte din zonă apar semne creștine, dar și inscripții: pomul vieții, peștele, porumbelul, începând cu secolul VI (C. Buzdugan, M. Rotaru, op.cit. p.31-39, p.87 (fig.29), p.88 (fig. 30), pag. 89 (fig.31), p.90 (fig. 32), p. 91 (fig.33).

Pentru secolele X-XI, în zona Fedeștilor, cea mai importantă descoperire privind creștinismului din perioada prestatală a fost cea de la Șuletea, în punctul

„Șipot”, unde în 1993, a fost pusă în evidență o biserică-bordei. Era o bisericuță modestă pentru o comunitate restrânsă, dar care satisface nevoia de spiritualitate a localnicilor. Nu era cu nimic deosebită de o locuință din acea perioadă, ridicată din lut și acoperită cu paie sau stuf. În acest context, au fost descoperite numeroase urme paleocreștine: un disc de gresie cu o cruce de Malta sculptată în relief, pe malul stâng al pârâului Șipot, o gresie plată cu incizii creștine și simboluri, peștele pe dreapta pârâului, dar și o piatră paralelipipedică cu incizii simbolice: palmier, ancora. În apropiere, în vie, o cruce dintr-un os rotund și o cruce monogramatică înscrisă într-un cerc, sculptată în relief. În bordeiul care a îndeplinit rolul de biserică au fost descoperite mai multe obiecte cu caracter creștin și simboluri creștine, inscripții, monograma lui Hristos (Chrismanul). (Costachi Buzdugan, Marin Rotaru, „Antichitățile Elanului”, Vaslui, 1997, p. 31-39, 87-91).

Actualul sat Fedești, chiar dacă este atestat documentar la 1489, prin proprietarii și locuitorii lui a existat încă din perioada prestatală. O comunitate atât de veche trebuie să fi avut și un lăcaș de cult. Nu cunoaștem primele ctitorii. A găsit un chestionar completat de preotul Gheorghe Arsene în 1947 cu date privind Parohia Ghermănești, care ne furnizează informații și despre biserica din Fedești, multă vreme filială. Informațiile preotului erau din sinodicul bisericii. Din aceste informații, biserica Fedești are hramul „Nașterea Maicii Domnului” a fost clădită din nou în 1630, sfințită în 1654, reclădită în 1804, reparată radical în 1894. Ctitorii au fost: Constantin, Ioan și Ecaterina. Ctitorii mai noi au fost: Constantin, Elena și Ioan Lambrino.

Biserica veche

Nu știm ce informații a avut preotul Gh. Arsene, dar expresia „a fost clădită din nou în 1630, sfințită în 1654” demonstrează vechimea acestui lăcaș de cult la Fedești, dar și faptul că a fost o biserică mai veche. Rezultă că urmașii lui Droc și apoi ai lui Ciocan au avut propria lor biserică răzeșească. Din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, proprietari în Fedești, răzeși cu vechii stăpânitori, au fost și neamurile Costache, Lambrino. Aceștia trebuiau să aibă o biserică în satul pe

care îl stăpâneau în cea mai mare parte. Biserica a avut hramul Adormirea Maicii Domnului, identic cu al bisericii din Ghermănești, aceasta din urmă până în 1920, când a ales hramul Cuvioasa Paraschiva, cauza fiind faptul că ambele au format vreme îndelungată o singură parohie, serviciul religios al celor două sate fiind perturbat. Preotul Arsene l-a considerat ctitor al bisericii din Ghermănești pe Constantin Lambrino și soția sa, Elena, ambii proprietari și la Fedești, dar și pe Constantin Mavrocordat. Se poate ca Lambrino să se fi numărat și printre ctitorii bisericii din Ghermănești, deși nu primul, activitatea sa rezumându-se la reparații și dotări cu obiecte de cult. Tot după preotul Arsene, biserica din Fedești în 1804 a fost reclădită, iar în 1891 reparată radical. Pentru ultima reparație apar ca ctitori Constantin, Ioan Lambrino (decedat în 1904) și Elena.

La începutul secolului al XIX-lea marea proprietate a aparținut familiei Lambrino, iar la sfârșitul secolului familiei Djuvară. Această biserică (biserica veche) a fost funcțională până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, după care a îndeplinit rol de capelă a cimitirului până în 2010, când a fost demolată. Construită din lemn, a fost o biserică modestă, dar care sute de ani a fost centrul spiritual al satului. Starea avansată de degradare nu-l considerăm un criteriu suficient pentru demolare. Martor al vremurilor trecute, trebuia consolidată și păstrată. Avea o catapeteasmă veche, dar cu o bună pictură, cărți vechi de cult, icoane donate de credincioși, cu pomelnice ale donatorilor, pe spate, în scriere chirilică. Demolatorii nu au avut nici inspirația de a fotografia biserica, imagini interioare sau ale obiectelor de cult. Printr-o întâmplare fericită, profesorul Costin Clit din Huși, în 2002 a studiat această biserică și a publicat-o în revista Est, nr. 3 în articolul intitulat „Biserica cu hramul Nașterea Maicii Domnului din satul Fedești”. Cu această ocazie a făcut și câteva fotografii pe care le-a pus la dispoziția noastră.

Pe spatele unei icoane zugrăvite în 6 octombrie

1863 de Georgiu Zugravul apare un pomelnic al viilor:
VIE

KATINCA, ZAMFIRIȚA ȘI TOT (neamul lor)
ACE(A)STĂ S(FÂ)N(ȚĂ) ICO(A)NA S-AU FĂCUT CU
C(H)ELTUE(A)LA DUMISALE TO(A)DIR, PAVEL ȘI
SOȚ(KA) SA, MARIEA (ȘI) FIE(LORU) MI(....)GOLA,
RADU, MARIEA ȘI TOT. SEVASTIE, CONSTANTIN,
CATINCA.

A FOST ZUGRĂVITĂ LA 1863 OCT(OMBRIE) 6,
GEORGIU ZUGRAVUL.

În spatele altei icoane:

POMELNIC
ADORMIȚI

EUGENI, FREUL, FILIP, PARASCHIVA, PACHIȚA,
NASTASIEA, NICULAIU, ECATERINA, SMARANDA,
TERISA, ALECSANDRU, MARIEA, TOADER. ȘI TOTU
NEAMU(L) lor.

P.D. VOCHIȚA, FREUL, G(H)EORG(H)IE
18(....)2 .

Alt pomelnic scris în chirilică cu o completare cu
litere latine scrise cu creionul:

VII

COSTAC(H)I, MARIEA, ȘI fii lor
MORTII

DUMITRI, NATALIȚA, MARIEA, ELEANA, RUCSANDA,
ȘTEFAN, SANDA, CONSTANTIN, TOADIR, DIMITRIE,
ILIANA, ANA, ILIANA, DUMITRU, PANAITI, SAFTA,
VASILI, EC(A)TERINA, MARIEA, CONSTANTIN,
NATALIA, SCARLAT preot, MARIA, TRAIAN.
CU TOT NIAMUL (LOR)

Pomenirea lui A.D. COSTAC(H)I TEODOR. 1860

Cu litere latine scris cu creionul, pomelnicul este
completat cu alte nume: ANICA, RUCSANDA,
VASILE, DEMETRU.

În locul bisericii demolate s-a
construit o clădire din scândură care
trebuie să îndeplinească rolul de
capelă. Avem câteva informații
despre această biserică din secolele
XVIII-XIX.

În Catagrafia făcută de ruși în
1772 în Fedești nu apar slujitori ai
bisericii, dar nici la Ghermănești,
Jigălia, Horga. La Șuletea, însă,
apar doi preoți. Totuși, la Fedești au
fost înregistrați 26 birnici și un
proprietar, lordache Lambrino. Greu
de crezut ca un sat cu biserică să nu
aibă preoți. În Catagrafia din 1774,
la 33 birnici câți aveau atunci satele
Fedești și Horga, ambele
proprietate a lui lordachi Lambrino, slujeau doi preoți.
(Moldova în epoca feudalismului, Tom VII, partea a II-a.
Recensămintele populației Moldovei 1772-1773 și
1774, alcătuită de P. G. Dimitriev, sub redacția lui P. V.
Sovetov, Academia de științe a Republicii Sovietice
Moldovenești, Institutul de istorie, p. 68, 211)

Pentru anii 1858-1859,
profesorul Costin Clit din Huși a publicat un tablou
ecleziastic privind județele Tutova, Covurlui și Vaslui. În
acest tablou este consemnată biserica Adormirea Maicii
Domnului, proprietar al satului fiind Alecu Mavrocordat.
Parohia Ghermănești cuprindea și satul Fedești, avea
114 poporâni și era slujită de preotul Grigorie Pârvan și
dascălii Constantin sâmbrean preotul Maftei și Stati sâmbrean
Solomon (Costin Clit, *Un tablou ecleziastic inedit privind
județele Tutova, Covurlui și Vaslui din Eparhia Hușilor, de la
1858-1859, în Cronica Episcopiei Hușilor, nr. IX, 2003.*
Bisericele din parohie sunt înregistrate separat, ambele
cu hramul Adormirea Maicii Domnului, ambele în stare
bună (Ibidem).

În 18 aprilie 1879 s-a cerut protoiereului din
județele Tutova, Vaslui și Fălciu un tablou statistic de
către episcopul Iosif Gheorghiu. Atunci satele Banca,
Fedești și Ghermănești formau comuna Banca. La
biserica din Banca era preot Enache Telebașa, preotit în
30 iunie 1878 în comuna Liești și permutat la noua
biserica în 17 mai 1880. La Ghermănești slujea Ioan
Stan, preot din 25 mai 1872, permutat în 29 iunie 1873
de la Furmanca, județul Bolgrad. La biserica din Fedești
slujea preotul Ioan Ciobanu, hirotonit în 29 iunie 1873.
Cântăreți erau Mihalache Ioan și Vasile Ioan, la Banca,
Petru Popa și Constantin Obreja la Ghermănești, Petru
Vânătoru (din 1859) și Ioan Creangă (din 11 iulie 1877)
la Fedești. (Costin Clit, *Un tablou ecleziastic inedit privind
județul Tutova la 1880, în Elanul nr. 42, 2005*)

În 9 februarie 1881, protoiereul H. Buzescu a
alcătuit un tablou ecleziastic în care a consemnat
conduita preoților, ieromonahilor, diaconilor, monahilor,
cântăreților, paracliserilor și monahiilor din județul
Tutova pe anul 1880, tablou care cuprinde aceeași
slujitori la bisericile din Banca,
Ghermănești și Fedești (Costin Clit,
*Slujitorii bisericilor din ținutul Tutova
din 1880, în Elanul, nr. 64, iunie
2007*).

Din dosarele de corespondență
pe anii 1895-1904 ai Parohiei
Ghermănești din Eparhia Romanului
și Hușilor, se constată că la sfârșitul
secolului al XIX-lea preot era
Constantin Lepădatu, venit în 1884
de la parohia Pogana. Atunci
cântăreți erau Costache Obreja din
Ghermănești și Gheorghe Machidon
din Fedești. În 1896 întreaga
parohie (Ghermănești și Fedești)
avea 235 familii cu 993 de suflete.
Epitropi erau Gheorghe Bratu și

Gavrilă Apostu, iar consilierii: Zaharia Enache, Gh.
Burcă, Ioniță Stamat, Tănase Olaru. Biserica avea
venituri modeste, în total 90 lei, sumă din care 80 lei de
la primărie și 10 lei venitul pangarului. Din toamna anului 1911 și până în primăvara anului
1913, preotul C. Lepădatu a fost înlocuit cu preotul

Mardare Rășcanu de la Țifu. Pentru această perioadă, preotul Enache Telibașa de la Banca a fost însărcinat să dea toată averea și arhiva din parohia Ghermănești preotului M. Rășcanu. Pentru predare și primire s-a format o comisie din care au făcut parte preoții Enache Telibașa, C. Lepădatu, M. Rășcanu, episcopii Toader Berlea, Vasile Croitoru și delegatul primăriei Banca, Neculai Enciu Rotariu. Din perioada interimatului lui Mardare Rășcanu cunoaștem situația bisericii vechi din Fedești dintr-o cerere adresată protopopului prin care solicită sprijin pentru reparații „cu deosebire la partea lăuntrică cu totul rea, pereții bisericii fiind din bărne, durți din lemnărie, într-o stare solidă, dar sunt pardosiți pe dinlăuntru și pe dinafară cu scândură de mai mult timp, însă la partea lăuntrică a bisericii pardoseala din scândură precum și bolta și bagdadia la podul bisericii fiind afumate și într-o stare neplăcută încât dau bisericii un aspect neplăcut care nu corespunde cu demnitatea ei și chiar sfeșnicele fiind din lemn și strănile sunt într-o stare foarte neplăcută și proaste nefiind curățite și vopsite.”

Cu banii adunați de la enoriași, preotul Mardare Rășcanu a vopsit în interiorul bisericii. Biserica fiind demolată, în prezent, nu cunoaștem reparațiile făcute de acest preot. Știm că mulți preoți pentru a da o strălucire bisericilor, cu vopsea sau var, de multe ori au stricat picturi vechi, de valoare, obiecte de cult, inscripții, alții chiar le-au demolat.

În 1913 a revenit în parohie preotul C. Lepădatu și a preluat averea și arhiva bisericii în prezența episcopilor Toader Berlea, Vasile Croitoru și a cântărețului Vasile Popa. În acea perioadă cântăreț mai era și Gheorghe C. Ciobanu.

Din însemnările preotului C. Lepădatu, aflate la Arhivele statului din Vaslui, știm că în 1913 locuiau în Fedești 110 capi de familie cu 444 suflete. Clopotnița se afla în afara bisericii pe stâlpi de lemn, pardosită cu scândură și acoperită cu tablă (foto). Curtea bisericii și a cimitirului era împrejmuită cu un gard din nuiele. Biserica avea pământ după legea rurală din timpul lui Alexandru Ioan Cuza, pământ ce se dădea în arendă.

Preotul C. Lepădatu a fost urmat în parohie de preotul I. Mangu. În timpul lui au fost tăiați copacii uscați din cimitir. Tot în timpul lui, în 4 decembrie 1929, a fost hotărnicit lotul de pământ aflat în proprietatea bisericii.

„Terenul bisericii filiale Fedești se află la locul numit Matca la răsărit de satul Fedești, mărginindu-se la apus cu drumul ce-l desparte de proprietatea clăcașilor din Fedești, la răsărit cu Nicu Mătășaru, Gheorghe Focșa, Marin Bularda, Vasile Mihai, Răducan Ciobanu, la nord cu drumul Fedești-Rășcanu, la sud cu Nicu Mătășaru.”

Suprafața totală de 13,7812 ha a fost delimitată prin 10 pietre îngropate la punctele principale cu megieșii. Consilierii erau atunci: Gh. V. Croitoru, Vasile P. Moise, Rotaru, C. I. Roșca, Gh. Bobâră, V. Popa, Gh. Rășcanu.

Din 1930, o vreme îndelungată, paroh a fost preotul Arsene. Acesta, în 23 ianuarie 1931, prin

licitație, a arendat pământul bisericii din Fedești cu 350 lei hectarul, preț mic, justificat de încadrarea la categoria a III-a, datorită cultivării intensive.

Perioada de arendare a fost de 30 de ani, încât preotul Gheorghe Arsene a stăpânit pământul până la colectivizare.

În timpul și sub conducerea lui a fost construită biserica nouă din Fedești.

Informații despre Parohia Ghermănești (biserica din Fedești fiind filială), pentru anul 1938, avem de la preotul Arsene, informații importante deoarece ne prezintă și starea satului înainte de război. Întreaga parohie avea 350 de familii cu 1580 de suflete, din care în Fedești erau 150 de familii cu 680 de suflete. Suprafața lotului bisericilor era de 24 ha. Cântăreți erau: Vasile Popa, născut în 1885 cu școală de cântăreți din 1903. Intelectuali ai satului erau nominalizați: preoți I. Mangu, I. Ciobanu, inginerul Anton Chricuță și menționați șapte învățători. Începuseră lucrările la biserica nouă, enoriașii contribuind cu 200 000 lei, episcopia cu 5 000 lei, ministerul cu 5 000 lei și prefectura cu 4 000 lei. (A.E.H., anul 1938, p. 133).

În sinodicul bisericii au fost menționați ca învățători: Vasile Pânzaru devenit inspector, D. Ciobanu, Constantin Ciobanu, Constantin Adochiței, Traian Creangă, Vasile Creangă și un funcționar (pretor), Ion Secăreanu.

Informațiile despre construcția bisericii noi au fost consemnate de profesorul Costin Clit, care a studiat un dosar de 200 de pagini, aflat în arhiva Episcopiei din Huși, oferit spre consultare de P. S. Ioachim. (Costin Clit, *Biserica cu hramul nașterea Maicii Domnului din Fedești*, în *Est*, nr. 3, martie 2003, Vaslui).

Comitetul pentru construcția bisericii a fost constituit în aprilie 1937, compus din: preotul Gheorghe Arsene (președinte), învățătorul D. I. Ciobanu (vicepreședinte), cântărețul Ioan C. Ciobanu (casier), Vasile Mangu, Ilie Croitoru (cenzori), Vasile T. Creangă (învățător), Ioan Rotaru, Gheorghe V. Croitoru, Tănase Săcăreanu, Nicu Roșca, Ioan Roșca, Mihai Croitoru, Panainte Creangă, N. R. Ciobanu, Panainte Diaconu, Gavrilă Creangă, Constantin Bulgaru, M.P. Creangă, Constantin Olaru, Gh. Agavriloaiei, Enache Surugiu, Constantin Gr. Diaconu, Ion Râncianu.

În 13 iunie 1938, Vasile T. Creangă a devenit casier în locul lui Ioan C. Ciobanu, înlocuit și acesta în 21 iunie 1941 de învățătorul Dumitru Ciobanu. Din 16 mai 1943, casier a devenit cântărețul Gh. Ciobanu, deoarece învățătorul Dumitru Ciobanu a fost mobilizat pe front. Deja, din 28 februarie 1939, comitetul de construcție suferise modificări. Noul comitet îi cuprindea pe: Gh. Arsene (președinte), V. Creangă (secretar), Mihalache Croitoru, Gheorghe D. Orman, Ioan Roșca, Constantin Olaru, Panainte Creangă, Gheorghe Agavriloaiei, Vasile I. Creangă, Constantin Bulgaru, Gavrilă Creangă, Mihaiu Creangă, Enachi Surugiu, Ioan Rotaru, Ioan Râncianu, Panainte Diaconu, Neculai R. Ciobanu, Constantin Gr. Diaconu.

Lucrările de construcție au fost începute de Ioan

Zamfirescu și continuate din 20 octombrie 1938 de maestrul Alexandru Râpan ce „va fi plătit din socoteala Domnului maestru Nicu Zamfirescu, care, actualmente se află internat într-un spital din București.” Preotul Gh. Arsene a notat într-un scurt istoric: „Ca antreprenor a fost întâi Ioan Zamfirescu din Bârlad care a decedat în 1939 și a urmat fratele lui, Nicu Zamfirescu, care a plecat pe front, a urmat fratele Tudose Zamfirescu și apoi Teodor Ganea, tot din Bârlad” (Costin Clit, op. cit.).

Probabil Alexandru Râpan, apropiatul antreprenorului Theodor Ganea, a fost angajat din 6 august 1942 și „a executat tencuielile bisericii în interior și exterior cu toate garniturile care sunt (brâie, sosore)”. Pentru aceste lucrări, comitetul a plătit 1.200.000 lei și trei saci de fasole.

Lucrările de tâmplărie și executarea dușumelelor au fost executate de meșterul Tudose Zamfir pentru 125 000 lei. În 13 martie 1946 a fost angajat pictorul Constantin Buhuș cu suma de 6.500.000 lei și 100 litri ulei de floarea-soarelui.

Pentru lucrările de construcție, comitetul a cumpărat o cadă cu 1100 lei de la Grigoraș Rotaru, apoi alta cu 1200 lei de la Timofte Șt. Rotaru, cărămizi de la Ioan Râșcanu din Banca. Pentru cumpărarea varului, enoriașii au donat porumb. Sătenii au mai contribuit și cu sume mari de bani, dar și cu muncă, împărțiți în echipe. A fost nevoie de mari sume de bani pentru construcția acestei biserici, bani proveniți de la enoriași, dar și din donații. Până în 1938, enoriașii contribuiseră cu 200 000 lei, Episcopia cu 5 000 lei, Prefectura cu 4 000 lei. Până în 1939 au donat: pr. Gheorghe Arsene (1000 lei), învățătorul Dumitru I. Ciobanu (1000 lei), învățătorul V. Creangă (500 lei), Timofte Rotaru (100 lei) și alți săteni câte 50 lei, iar Grigoraș Rotaru a donat material lemnos de stejar. În 1942, prefectul județului Tutova I. C. Zanesco și protoiereul Iorgu Codreanu au donat 300 000 lei și 3000 kg ciment. La aceste donații s-au adăugat contribuțiile sătenilor în bani, porumb, fasole, ulei de floarea-soarelui. A fost un efort imens depus de un sat mic în timpul unui război mondial care a devastat Europa.

Eforturi deosebite au fost depuse pentru dotarea bisericii cu catapeteasmă. Comitetul de construcție

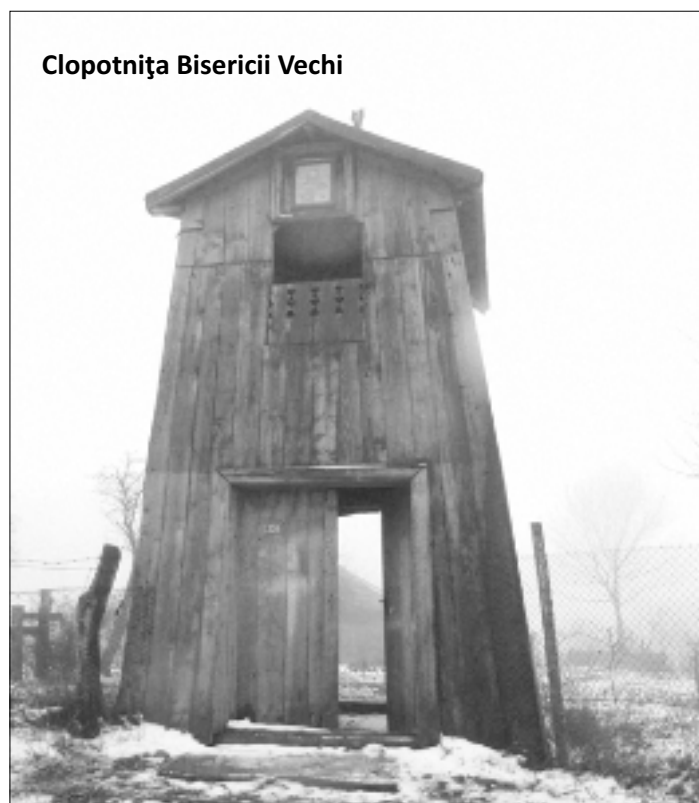
adunat în curtea bisericii vechi, în 28 septembrie 1945, a luat în discuție procurarea unei catapetesme. „Suntem în căutarea unor meșteri pentru facerea catapetesmei, a strănilor și a altor lucruri la biserica nouă. Am făcut mai multe sondări pentru aceste lucrări, dar prețurile sunt prea mari. Între timp ni se aduce la cunoștință de către Sf. Episcopie cu H. 3100 din 27 august a.c. că are de vânzare catapeteasma veche a Sf. Episcopiei, strănile și alte obiecte de cult” (ibidem).

Comitetul a împuternicit pe Părintele paroh și pe epitropul Gheorghe Croitoru să meargă la Huși și să participe la licitație. La licitație au participat și alte parohii, concurență serioasă, cei din Fedești, au avut din partea parohiei Dragomirești. Făcând ultima ofertă, delegația din Fedești a avut câștig de cauză. Comitetul a luat măsuri urgente pentru strângerea fondurilor necesare și desemnarea unui grup de săteni pentru a merge la Huși să aducă catapeteasma. Au fost desemnați: Constantin Olaru cu carul cu boi, Cezar David, Toader Dimitriu, Ioan Gh. Toader mic, lordache C. Săcăreanu, Petrache Săcăreanu, Constantin Agavriloaie.

Pentru mutarea catapetesmei în biserică a fost angajat pictorul Constantin Buhuș care „se oferă a face ultimele lucrări de așezare” și:

1) „Catapeteasma o va monta după spațiul bisericii, cu oarecare adăogiri sau simplificări, cu obligațiunea de a face din nou cele patru icoane Împărătești, iar restul icoanelor vor fi spălate și corectate. Lemnul îl voi vopsi într-o culoare asortată, ornamentație pe care o voi în diferite culori.

2) Pereții din interiorul Bisericii îi voi decora cu diferite chenare și ornamente păstrând locurile necesare pentru pictura care nu se poate face în prezent din lipsă de fonduri. Decorarea pereților va fi făcută astfel: plafonul

va fi vopsit într-o culoare cerie, ornamentată cu chenare și stele, iar pe pereții Bisericii voiu da o culoare deschisă, ornamentată în întregime. Pridvorul va fi și el vopsit și decorat, iar partea de sus, adică camera corespunzătoare cu cafasul o voiu da într-o culoare de apă, adică var colorat.

3) Cafasul îl voiu monta pe schelet nou, care îl voiu primi din partea comitetului. Scara cafasului, de asemeni va fi făcută tot din material nou. Icoanele aflătoare voiu spăla și corecta, iar restul lemnului îl vom vopsi în culori asemănătoare cu catapeteasma.

4) Stranele le voiu monta de la catapeteasmă până la numărul definitiv, ele vor fi vopsite într-o culoare asortată. Restul lucrului din interiorul Bisericii se compune din prelungirea dușumelei altarului și datul cu un grunt a dușumelei.

5) În altar voiu aranja Sf. Masă pe cărămizi, primite din partea comitetului.

6) Voiu face iconostasul din partea dreaptă a bisericii.

7) Voiu face strana Arhierească". (ibidem)

În 7 iulie 1946, Constantin Buhuș se mai angaja să execute: pictura Sf. Altar, Maica Domnului, Pantocratorul, sânul stâng și drept, pictura din interiorul bisericii pe dreapta și stânga, sfinții de la strane. Pentru aceste lucrări urma să primească 5.200.000 lei.

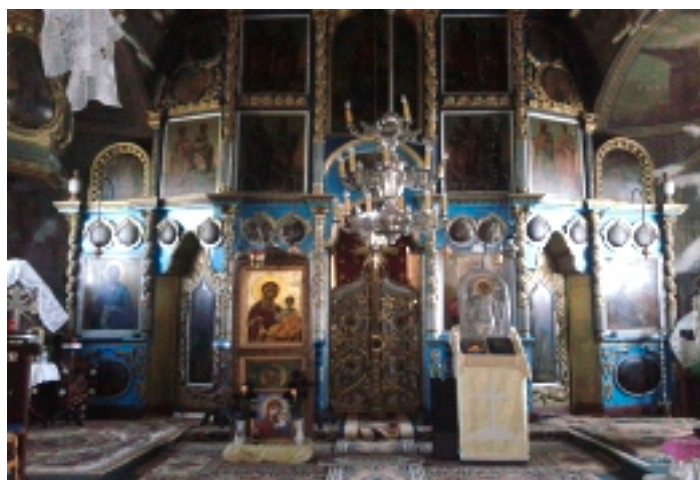
Totalul cheltuielilor legate de construcția Bisericii s-au ridicat la suma de 18.599.814 lei. Sfințirea bisericii s-a făcut de Episcopul Grigorie Leu la 10 noiembrie 1946.

S-a păstrat hramul bisericii vechi, „Nașterea Maicii Domnului”, dar s-a ales și un al doilea hram, „Sfântul Gheorghe”. Este o biserică monumentală, cu temelie din beton și zidurile din cărămidă, cu dimensiunile: lungimea de 19 m, lățimea de 7 m, înălțimea de 9 m. Are formă de treflă, cu o singură turlă pe pridvor în care se află clopotele.

A primit donații în obiecte de cult, care s-au adăugat la cele preluate din biserica veche. Cărțile vechi aflate în parohie au fost: o Evanghelie tipărită la Sibiu în 1806, în zilele împăratului Francisc al II-lea, un Penticostar tipărit în 1800 de Dositei Filitti, mitropolitul Ungro-Vlahiei, în zilele lui Alexandru C. Moruzi, un Antologhion din 1786 tipărit în zilele lui

Catapeteasmă biserica veche

Catapeteasmă biserica nouă

Nicolae Mavrocordat și Filaret, episcopul Râmnicului, alt Antologhion tipărit în 1766 în zilele lui Scarlat Grigore Ghica și D. D. Grigorie, mitropolitul Ungrovlahiei și un Molitvenic tipărit în 1794 în timpul lui Alexandru C. Moruzi și Dositeu, mitropolitul Ungrovlahiei.

În biserica veche au mai fost câteva icoane donate de enoriași cu pomelnice pe spate și un policandru donat în 1818 de Ion Orman, contribuind cu 43 lei, Apostu cu 20 lei.

*Redacția și colaboratorii
revistei vă doresc*

*Crăciun fericit și
un an nou plin de bucurii !*

Aho, aho, dragi pensionați,
Stați puțin și nu mânați,
În ajun de sărbătoare
Am venit cu o urare,
Urătura noastră dragă:
Fie-vă viața-ntreagă
Așa cum e raza plină
De căldură și lumină,
Sănătate în primul rând
Și în suflet și în gând
Bucurați-vă flăcăi,
Că e sărbătoare, măi....

Scuturați din zurgălăi
Cu putere, măi flăcăi...

Anul care acum pleacă,
Spre cel nou el se apleacă,
Să-i urăm drum bun, flăcăi,
E din vârsta noastră, măi,
Fie an cu bunățate
Cu mai puține păcate,
Criza de o fi să se mențină
Să fie tot mai puțină.
Pentru toate laolaltă
Să mai urăm încă o dată....

La ureche clopoței
la mai sunați, măi flăcăi...

Ur C.A.R.P.-ul cu mândru nume
Care are faimă-n lume,
O să ur pe președinte,
Care în al său mandat
Casa mult s-a dezvoltat.

Această Casă acum arată,
Pot spune, ca niciodată.
Ca să spun ce s-a făcut
O să ur ceva mai mult.
Apreciez ce ați făcut
În anul care a trecut,
Să fie un imbold de bine
Și la anul care vine.

Sunați măi din zurgălăi
Pentru președinte, măi....

Încă de la intrare
Se cunoaște o schimbare
Bănci frumoase, flori destule,
Casa s-a modernizat,

Vii în ea ca într-un palat.
Cu toții să ne mândrim,
Președintelui să-i mulțumim,
Consiliul Director să-l cinstim,
Care atâtea au făcut,
Să fie pentru noi plăcut.
Pensionarii sunt încântați
Când aici sunt invitați,
La spectacole și simpozioane,
Împrumuturi și ajutoare
Ateliere și cabinete,
Să beneficiem pe îndelete!
De vă place, măi flăcăi,
Mai strigați o dată, hăi...

Pentru agenții și economat
Spații s-au cumpărat,
La Șuletea și Zorleni,
La Murgeni și la Puiești,
La Pogana și Voinești,
Pentru a ajuta ruralul
La fel ca și urbanul.
Și acolo prin comune
Plugușorul să răsună
Prin comune și orașe,
Pe la fiecare casă,
Pentru tot județul, măi
Mai strigați o dată, hăi...

Pe lângă ajutoare,
Nu a lipsit o relaxare,
Prin contractul încheiat
Cu Teatrul din Bârlad.
Bilete s-au distribuit,
La pensionari, gratuit
Spectacole de excepție s-au dat
Cântăreți de elită au cântat,
Gabriel Dorobanțu și Julia
Au primit aplauze întruna.
la mai sunați, măi flăcăi,
Pentru artiștii noștri, măi...

Aceste surprize au fost apreciate,
Inițiatorii Casei felicități
Și în continuare rugați,
Și la anul care vine
Să facă astfel de bine.
Să nu fie uitați,
De spectacole încântați....

Scuturați din zurgălăi
Cu putere, măi flăcăi....

O aniversare cu semnificație
Primită de noi cu admirație,
„Nunta de aur” sărbătorită,
A fost extraordinar gândită,
Petrecerea sublimă acordată
Rămâne o amintire prețioasă,
Pentru viitor frumoasă,
Primind flori, diplome și bani
Și un călduros „La mulți ani”.

Mai sunați din zurgălăi
Pentru membrii noștri, măi....

24 Ianuarie a însemnat
Un eveniment important.
An de an îl sărbătorim,
Cu apreciere ne amintim,
Să înțeleagă o lume întreagă
Că Unirea ne-a fost dragă
Și atunci, dar și acum
Toți avem același drum.

Mânați, fete și flăcăi,
Pentru toată lumea, măi....

La 25 Octombrie s-a organizat
Un simpozion de neuitat,
Pentru cei căzuți la datorie
Ne închinăm cu simpatie.
Aici, militari activi și veterani de război
Au fost recompensați, cu diplome, de noi.

Sunați, măi, din zurgălăi
Pentru militarii noștri, măi....

Tradiție a devenit
La membrii care au împlinit
Frumoasa vârstă centenară
Ca zi frumoasă, aniversară
Primind tort, șampanie și bani,
Conducerea Casei a adresat și un „La mulți ani”.

Mai sunați din clopoței
Încă o dată, măi flăcăi....

Cultura a fost lansată
De noi, încântați, gustată,
Simpozioane cu diverse teme,
Spectacole la care am participat
Și cu toții ne-am distrat.
Concerte și la muzeu,
La teatru am fost mereu.
Toate aceste bunătăți
Și altele, pentru toți,

Ele astfel au fost făcute,
Fiecare să se-nfrupte,
Festivaluri de calitate
Ne-a oferit cam de toate.
Sănătoși să fiți,
Mulți ani să trăiți!

Sunați, măi, din zurgălăi
Pe la C.A.R.P.-uri, măi...

Activitatea sportivă a fost bogată,
De membri mult așteptată,
„Cupa Mărțișorului” la șah, tenis de masă și cros
A fost de mare folos,
Medalii și tricouri au obținut
Pentru efortul făcut.

De vă place, măi flăcăi,
Mai strigați o dată hăi...

C.A.R.P. din Bârlad
Permanent a colaborat
Cu celelalte Case interesate
Să faciliteze în toate.
„Omenia” și Pucioasa,
Suceava, Fălticeni și Galați
Au fost foarte interesați.
Pentru ce au făcut și vor face,
Sigur, membrilor le place.
Colaborând, realizezi lucruri mari
Pentru membrii pensionari.
La toți vă dorim gânduri bune,
Mandate de înțelepciune

Sunați, măi, din zurgălăi
Și urați succese, măi...

Cu instituțiile locale când colaborezi,
La fel, multe realizezi
Dacă enumerăm aici:
Primăria și Galeria de artă „N.Tonitza”,
Pavilionul „Marcel Guguianu”,
Casa de Cultură „George Tutoveanu”,
Centrul „Mihai Eminescu”,
Biblioteca „Stroe Belloescu”,
Cu ele s-a colaborat
Recitaluri instrumentale s-au dat
Festival de muzică corală, religioasă,
Muzică laică frumoasă.
Din inimă vă mulțumim
Și un An Nou mai bun
Vă doresc acum

Sunați, măi, din zurgălăi
Pentru colaboratorii noștri, măi...

la sunați, flăcăi, mai tare,

Pensionarii să aibă răbdare,
Să le urăm tuturor
Urătură creștinească
La mulți ani să ne trăiască!
Am urat la fiecare
În scop de armonizare
Mânați, fete și flăcăi,
Pentru toți ai Casei, măi...

E greu în Plugușor să descrii
O activitate atât de mare
Pe care C.A.R.P. o are,
Dar faptele sunt cunoscute,
De aceea vă urăm
Anul Nou să vă aducă
Frumoase succese-n muncă,
Interes în toate,
Tot așa și mai departe....
Sunați, măi, din clopoței
Pentru membrii noștri, măi....

Revista, la al X-lea număr a ajuns
Și ne bucurăm nespun,
Inițiatorilor acestei reviste,
Profesor Gruia Novac, profesor Serghei Coloșenco
Și magistrat pensionar Mihai Nicolaie,
Le urăm, la toți, un „La mulți ani” călduros,
Tot mai multe reviste să fie redactate,
Că de pensionari sunt așteptate.

Membrilor Casei le urăm:
Zile liniștite, lipsite de griji și necazuri,
Precum și speranța unui viitor mai bun!
Zurgălăi și clopoței,
Opriți plugul, măi flăcăi!
Aho, aho...

LA MULȚI ANI TUTUROR!

Lucica BURGHELEA,
pensionar

Naștere

Făptură nouă, iată, pe frunte
Întâia lumină te-a uns!
Pe noi repede soartă ne mână –
tu fără pas ne-ai ajuns

Făptură de nicăieri coborâtă-n
imperiul mumei,
auriu, tânăr, proaspăt ulcior
rupt din coastele humei!

Griji, biruinți și uimiri încercând
în preajma ta sta-vom ades.
Dura-vei în noi o lumină, mare ca-ncrederea,
cu care tu azi ne-ai ales

Sus stelele cele mai treze
aprind cărbuni de diochi.
Sub strașina vremii vrei crește
încet, ca o lacrimă-n ochi.

(L. Blaga, *La cumpăna apelor*, 1933)

Rugăciune

Crăiasă alegându-te,
Îngenunchiem rugându-te,
Înalță-ne, ne mântuie,
Din valul ce ne bântuie;
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupra-ne coboară,
O, Maică prea curată
Și pururea fecioară, Marie!

Noi, ce din mila sfântului
Umbră facem pământului,
Rugămu-ne-ndurărilor
Luceafărului mărilor:
Ascultă-a noastre plângeri,
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată,
Lumină dulce, clară,
O, Maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

(M. Eminescu, 1880)

MEDALION

GRUIA
NOVAC77
ani

LA UMBRA UNUI FALNIC STEJAR

Recunosc, sunt într-o situație puțin delicată, am primit o invitație prețioasă, să scriu câteva rânduri, să fac o sinteză despre scriitorul cu varii contraste, cele multe și bune reușind să te bucure, să-ți descrețească fruntea precum umbra tainică a stejarului după o zi de trudă pe coclauri străine. Cerința te ispitește de la început, tentația de a ridica bariera și a pătrunde sub ramurile falnice nu este stăpînită ușor.

Așadar, cucerit, am deschis aripile și mi-am luat zborul, scriitura celui omagiat oferindu-ți un întreg confort, ici-colo sărind cu ușurință prin paranteze. Un exemplu, speriat că parte din prețioasele lecturi s-ar neantiza, autorul recunoaște:

"De aceea, le-am convertit în cronică literară în care cred, avînd tăria recunoașterii valorii lor". Plin de modestie se confesează:

"Mă (re)încredințez tiparului cu teamă, dar și cu convingerea că -deși neștiut- sunt un scriitor. Mă va descoperi **Cineva**, pe care-l rog să se grăbească. Pentru că nimeni nu are dăinuirea Turnului Goliei. Timpul mă presează, dar și din alte pricini...". Sunt convins că nu a glumit, agitat, îi trimite gîndul ce-mi plesnește buzele țuguiate, graiul cu aer revoltat:

- Glumești, profesore, cine nu te cunoaște? Ești un scriitor cu pană severă, cerneala dumitale are prea mult acid cînd așterne rânduri pe coală! E mai ceva decît curmeiul ce bate colbul și puricii din covor! Ești sarea și piperul la bucatele urbei, mai ales la cele pentru și după gustul minții, culturale, literare. Pe cîți ai onorat, pe o grămadă! Despre cîți nu ai scris și ai vorbit la întruniri? Cine te întrece în felul de-a vorbi? Cine poate descînta înfîlnirile literare mai bine decît dascălul din fruntea noastră? Iartă-mă, cîndva am fost pornit spre eul dumitale, erai dezamăgit și ai strigat la noi că *urbea este moartă*, la care am răspuns, nul, mereu va fi aprinsă flacăra spiritului întreținută de eurile noastre, și ți-am iertat ieșirea, și am mai spus că iert la mulți trădarea pentru că **iubirea** este parte din lumina credinței sfinte!, strălucitoare și puternică, tăietoare în spirite, este iertătoare ca și puterea Celui ce ne-a zămislit! Și...

Are dreptate, îmi duc palma la gură și arunc privirea pe o pagină, de unde îl citez pe Gabriel Garcia Marquez, cuvinte amintite de autor într-o carte: "Pe măsură ce ești mai inteligent, în aceeași măsură ți-e mai teamă. Așa încît, ființei omenеști celei mai inteligente îi e teamă de tot!"

Simt nevoia să scot în evidență altă calitate a scriitorului, mereu spune adevărul, este sincer cu noi, personal prefer să am tangențe spirituale cu astfel de oameni, la care verdele e verde și niciodată negru poate fi și alb! Așa îmi explic de ce autorul a înclinat să prezinte cronică literară despre mulți scriitori medici, afinitatea spre truditorii de la capătul suferinței mă face să înțeleg că, prin introspecție, apreciază obșteasca profesie și noblețea ei, întrucît aceștia îmbină armonios activitatea halatului alb cu cea spirituală, de creație pentru refacerea bateriilor sufletului. Îl citez: "Oceanul de lavă din subteranele sufletului, ajunsă în faza ebulliției, a găsit crevasa și a erupt. Din chinurile vieții la tinerețe au ieșit, la lumină, două cărți, pe cea de-a doua oferindu-ne-o acum, într-un gest magnanim de eleganță rară."

Nu am intenția să prezint o cronică literară, n-are sens, eu, unul care așteptam nerăbdător să aud eseul conceput de profesorul/scriitor la ceasul cînd îmi lansam vreo navă literară pe albia vieții. Cu precădere țin să amintesc despre personalitatea distinsului scriitor, cunoscut la Junimea și Muzeul Literaturii din Iași (de Cezar Ivănescu, Lucian Vasiliu, Vasilian Doboș), *Cronica* (de Valeriu Stancu), la *România literară* (București), la *Ateneu* (Bacău), *Viața Medicală* (Geo

Vasile), Teodor Pracsu (Vaslui), Pagini Medicale Bîrlădene și multe alte reviste și edituri. Citez succinte impresii ale unor critici:

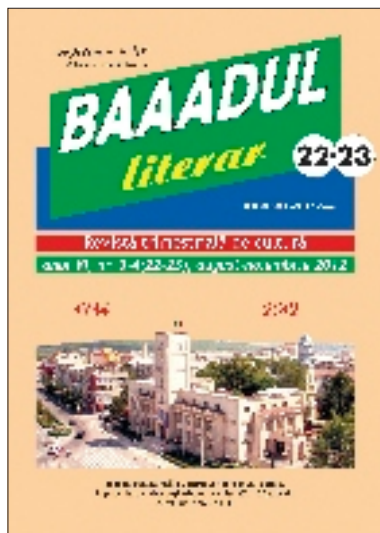
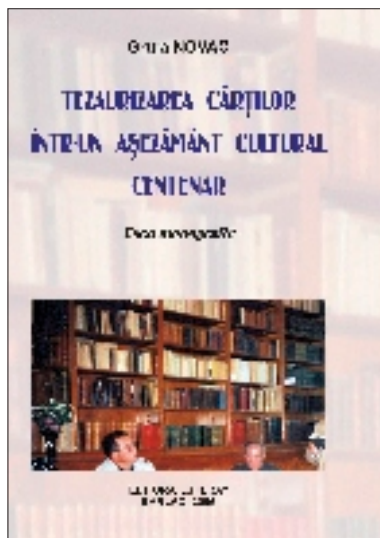
"G.N. reușește să depășească în demersul său critic orizontul fatalmente limitat al provinciei, probînd o informație deasupra mediei, o curiozitate literară și culturală de bun-augur în abordarea celor mai felurite zări și etape ale scrisului românesc." (Geo Vasile, *Viața medicală*, București)

Plastic, elegant, concret și cu suficiență redă Teodor Pracsu, citez:

"Autorul știe să fie într-un dozaj expresiv, sentimental, asociativ-disociativ, sarcastic, blînd, viforos, limpede, abisal, glumeț, inefabil, aluziv, zeflemist, discret-jubilativ, histrionic (cît cuprinde!), catifelat, zgrunțuros, insinuant, inteligent, afabil, curtenitor-ceremonios, visător, meditativ și, desigur, foarte bîrlădean. Extremele judecăților sale, relativizate mai întotdeauna prin volute excesive, sunt marcate de fiorul afectuos-comprehensiv, pe de o parte, și de sclipire pamfletară a spadasiului impetuos pe de alta."

Personal, multitudinea calităților m-a surprins din prin 1991-1992, cînd se redeschidea ușa Academiei Bîrlădene și profesorul/scriitor a fost ales președintele societății. Nu am crezut vreodată (deși am sperat!) că voi avea prilejul să comentez despre omul cu voluptate spirituală de falnic stejar, dar admirîndu-i alura și cumulînd alte și alte impresii prin peregrinările literare și culturale (deseori la Iași, Casa Pogor Pod-Fiul, la Chișinău la inaugurarea clădirii Centrul Cultural Mihai Eminescu, la Huși și de nenumărate ori în urbea natală), s-au șlefuit sentimente de afecțiune sufletească și coarda **năuntru**-lui vibrînd, am decis să-i rezerv pentru calitățile sale cîte un colțisor în două dintre romane. Decizie importantă, semn de recunoaștere a unui om cu potențial de personaj care rămîne amintit în veșnicie. Redau un fragment din **Vocea manuscrisului**, succint răspuns sau o continuitate la subtitlul cărții **Contribuții critice la o Istorie...**, semnată de Gruia Novac, pe care am lecturat-o cu plăcere:

"Îți aduci aminte cînd am călătorit cu alții la Chișinău? Hă, hă, cum arăta gașca înghesuită în microbuzul închiriat, sau sponsorizat de nu știu ce firmă, naiba mai știe, a cuiva de se chema mai nou, patron?! Sergiu și Anuța pe scaunele din față, Nițuc cu a lui chitară, Ion și cu mine pe cele din mijloc, două profesoare de istorie, doamna Manu și cu Gramatico, alți doi tineri după noi, și tocmai pe cele din spate înfipt stăteai cocoțat dumneneata, neică, profesorul cu păru-n onduleuri, dar vîlvoi, cu nasul acvilin

și alură imperială, cu ochii strălucitori, pătrunzători chiar prin întunericul din mașina ce înainta anevoios pe șoseaua inundată de ploaie și lapoviță, după ce trecusem de Crasna spre Huși să ajungem la Albița în drumul nostru la frații de peste Prut. Bine știai să-ți ascunzi emoțiile, cîte un pic, cîte un pic povestindu-ne despre anii cînd ai plecat pentru totdeauna de acolo, adicălea de la casa părintească, pînă și noi înghițeam lacrimile, în afara celor cîteva care, șmechere, fîșneau pe la ulucile ochilor și ne demasca starea de încărcătură afectivă la care participam cu toții alături de dumneneata. Oare îți mai aduci aminte? Eu da, pentru că m-a impresionat fantastic! Acolo l-am cunoscut pe academicianul Mihai Cimpoi, pe Leo Butnaru și Nicolae

Dabija și pe mulți alții de-ai lor! Ce s-a înfîmplat apoi..., Maică, sfinte, cînd și cum am plecat, pe unde am ajuns și ce-am tras după aia a fost de pomină, mai, mai să ne pierdem viețile din cauza viscolului ce s-a iscat înainte de-a porni spre casele noastre. Aoleo, ce ninsoare! Frații din oastea literelor ne implorau să nu pornim, noi, mai făloși decît ei, că da, plecăm și vom birui în plină noapte. Nu luam seamă de colții hienelor ascunse în spatele copacilor, motivam că băutura aleasă ne tulburase mintea, înecată în fel de fel de vedenii hidoase. Hău, hău, și acum îmi este frig, oboseala se aliase cu capriciile vremii, dar nu-ți spun de marea spaimă ce-mi zvîrcolește mereu mintea! Hîm, acel tunel săpat în pîntecul întunericului, noi, acoperiți de ger și teamă că ne-om pierde, atunci cînd am scoborît să deversăm urina din bășicile umflate! Ne-am împrăștiat în jurul microbuzului, nu cred că pe-o rază de cîțiva zeci de metri, de, erau și două, trei madame cu noi, nu aveai cum să le fii de mîna cînd te

p...i! ...viscolul, întunericul și gerul ne încolțiseră, teama ne măcina creierul, disperarea că nu vom ajunge să ne înfîlmim și să pornim spre cei dragi săgeța inima, toate la un loc ne înmuiaseră genunchii și unii s-au prăvălit în nămeți! Poate am fost singurul mai optimist, mai ales după ce i-am auzit glasul încurajator, era al profesorului care mă impresionase de cîțiva ani în urmă, al lui Gruia Novac, grai ce-mi încălzise inima și sufletul:

-Hei, doctore, nu te speria, te-am dibuit, ești în fața mea, în sînga, nu te speria, sunt eu, președintele Academiei Bîrlădene!, și a început să rîdă zgomotos, mai ceva decît răcnetele dinaintea reînființării. Am prins curaj și l-am descoperit în dreapta mea, puțin în spate, am început să-i răspund voios, prin același mod gălăcios, mai puțin încărcat în disperare.

-V-am auzit, domnule profesor, am auzit și-s bucuros! Unde-or fi ceilalți?

-Să hăulim mai departe, cu certitudine sunt pe ici, pe colo, pe sub stejarii din pădure, unii se uşurează din picioare, altele pe vine de le-ngheaţă bucele! Am izbutit, dar mi-am udat pantalonii, tu, doctore, eşti bine?

-Aproape, aproape, nu am reuşit să mă opun vîntului, bate din toate părţile, iar gerul mi-a îngheţat cracii la pantalonii! Dar e bine, mi-a dispărut frica, ducă-se pe pustii!

...de-adevăratelea, nu-mi mai era teamă defel, eram cu Gruia Novac şi amîndoi, plini de curaj, răcneam spre lupii hămisiţi, imaginari, de dincolo de falnicile trunchiuri ale codrului secular, convinşi că n-or îndrăzni să atace, altfel, de vroiau ne jupuiau hoţeşte carnea picioarelor înţepenite. Le-a fost mai frică de albul zăpezii alipite de tuciul nopţii şi de puterea celor două suflete înfrăţite nu doar la necaz, semn scoborît de **Cel de Sus**, iar ei, vietăţi mai inteligente decît omul, au dat înapoi, au refuzat să păteze albul pur natural cu roşul omenesc păzit de **Domnul**, au respectat cu pietate legile naturii, nu au vrut să spurce natura cu sîngele omului mîrşav. Ne-am trezit unul în faţa celuilalt, amîndoi ne făceam semnul crucii, după care ne-am îmbrăţişat precum fraţii după zeci de ani de despărţire.

...de undeva din faţă am auzit un şuiertat de vînt înţepit de ţipătul uneia dintre doamnele rătăcite din grup.

-Hei, **Doamne**, unde sunt ceilalţi!? Professore, doctore, dragi colegi, unde sunteţi, răspunde-ţi-mi, mi-e teamă, m-am rătăcit de grup! Mamă, maică scumpă, scoate-mi-i în cale!, disperată, a început să plîngă în hohote. I-am răspuns în cor:

-Hei, Anufo, stai pe loc, venim spre tine îndată!

...ce frumos arătam toţi trei cînd ne-am îmbrăţişat în mijlocul troienelor, pe firul tunelului întunecos şi plin de ger, cînd firoasa noapte şi-a dat drumul la hidoşenii să nenhaţe! Cîtă căldură a erupt din trupurile noastre, toate inepţiile codrului le-am topit, le-am alungat din preajma noastră şi am reuşit s-o luăm la braţ pe Anuţa lui Serghei Coloşnicu şi s-o ducem la microbuz, unde sărmanul, la fel de îngrozit, aştepta cu disperare..."

Mai ții minte, profesore/scriitor? Of, of, cîte n-ar făptui imaginația unuia cu vocabularul altuia! Ce-aş putea să mai adaug despre scriitorul Gruia Novac? Desigur, multe vor veni la timpul lor, pînă una, alta, felicitări şi multă sănătate!

Iorgu Gălăţeanu

22 Noiembrie, 2012

O ANIVERSARE BÂRLĂDEANĂ

În luna noiembrie 2012, alături de profesorul şi omul de cultură **Gruia Novac**, sărbătorim 77 de ani de viaţă ai acestuia.

O viaţă plină de bucurii spirituale, de remarcabile succese obţinute în instruirea şi educarea tinerilor, a elevilor, pe care i-a învăţat să iubească limba şi literatura română.

După cei 50 de ani de muncă la catedră, ar fi putut să se retragă mulţumit, cu gândul că şi-a făcut cu prisosinţă datoria. Dar nu o face, deoarece, spune dumnealui, are un angajament cu viaţa pentru încă mulţi, mulţi ani!

După o activitate literară şi culturală bogată în timpul profesoratului, perioadă în care a scris diverse articole în presa vremii, a condus reviste literare, cenacluri de creaţie, a jucat teatru, a cântat în cor, a dansat, a conferenţiat etc., acum conduce, de peste 6 ani, o revistă cu colaboratori locali, dar şi cu suficient de mulţi scriitori din ţară şi din străinătate. Titlul publicaţiei, *Baaadul literar*, este inspirat din creaţia marelui poet bârlădean Cezar Ivănescu.

Toate acestea au fost şi sunt făcute cu mult profesionalism. O spun mulţi reprezentanţi ai culturii noastre contemporane.

În ultima perioadă, profesorul Gruia Novac s-a dedicat îndeosebi criticii literare. În 2001, îi apare primul volum de critică, sub titlul *Cuminţenia lui Procurante*. Dar Gruia Novac nu s-a dovedit a fi prea cuminte şi a recidivat cu: *Tezaurizarea cărţilor într-un*

aşezământ cultural – eseu monografic, prilejuit de centenarul Bibliotecii „Stroe Belloescu”, 2006, Observaţii sau băgări de seamă, 2006, Consideraţii critice sau Cronici mirabile, 2011.

Chiar dacă unii colegi în ale scrisului încearcă să insinueze că lucrările reprezentative ale profesorului Gruia Novac au început a fi scrise cam târziu, conform mărturisirilor domniei-sale, făcute cu diferite prilejuri, privitoare la propriul ceas biologic, pe care şi-l estimează la 107 ani, această „aventură” a început în floarea vârstei, la 66 de ani. Din această anticipare deducem că i-a rămas timp suficient pentru a mai scrie încă destule cărţi, pentru a lăsa urmaşilor bârlădeni cât mai multe semne despre cultura acestor ani.

La acest ceas aniversar, din **22 noiembrie 2012**, vă dorim, Domnule Profesor, o zi de pace, o săptămână de bucurii, o lună de împliniri, un an de sărbătoare, decenii pline şi *La mulţi ani!*

La mulţi ani cu veselie, Sănătate pe vecie, Masa plină cu de toate, Dragoste pe saturete, Bani la greu, Noroc cu carul, La mulţi ani şi sus paharul, pentru Novac – cîrturarul!

Virgil Giuşcă

(Biverb anagrammat:
6, 2-1, 1 = 5, 5)

(Triverb elliptic anagramat:
(7) + 4 = 2, 5, 3)

ORIZONTAL: 1) Specie de stejar cu frunze ovale, lobate pe margine. 2) Întrecere sportivă în care călăreții trebuie să încalece un cal sau un taur nedomesticit. 3) Oraș în Polonia. 4) Anotimpul rece. 5) Din cele mai vechi timpuri.

VERTICAL: 1) Ultima soție a lui Charles Chaplin – Nord (abr.). 2) „Reference daily intakees” (abr. med.) – Carte! 3) Uniunea Europeană (presc.) – Fost deputat în Divanul Ad-hoc de la București (Cojocarul).

A-B și C-D: numele sărbătoritului.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

ORIZONTAL: 1) Barcagiul din Infern întâlnit și în „Eneida” lui Vergiliu. 2) Scriitor brazilian, autorul romanului „Pământul fructelor de aur” (Jorge). 3) Obicei rău. 4) ... 5) Dormitor moldovenesc.

VERTICAL: 1) Prăjini de lemn cu cârlige de fier la unul din capete. 2) Neplăcută la gust. 3) Distanțat (dim.). 4) Cuvânt ce intră în componența satului Bursucani, comuna Grivița. 5) ...

✻

Pe coloanele rasterate: numele sărbătoritului.

	A	1	2	3	C
1					
2					
3					
4					
5					
	B				D

	10	11	12	G 1	5	2	3	
9	5	10	5	R 2	7	10	4	12
14.	1	3	1	U 3	4	5	6	3
	11	7	6	I 4	11	13	5	
	9	5	9	A 5	4	6	5	
9	7	11	3	N 6	12	1	2	3
15	12	16	16	O 7	12	10	9	3
11	3	11	7	V 8	12	5	6	3
15	5	2	16	A 5	17	12	6	4
	5	16.	4.	C 9	3	13	5	

Înlocuind cifrele cu literele corespunzătoare veți afla pe coloanele orizontale nume și locuri comune legate de urbea noastră.

T	E	A	U	E	A	Î	N	Ă	M	R
	Z	R	R	C	R	T	Z	Â	U	A
	I	A	Ă	O	R-	E	N	T	L	E
	Z	R	L	U	Ș	T	L	C	T	N
	Ț	I	N	A	C	U	E	N	A	R

Pornind din caseta din stânga-sus și urmând o anumită cale, veți putea citi titlul eseului monografic scris de Gruia Novac cu prilejul împlinirii unui secol de la înființarea Bibliotecii „Stroe S. Belloescu”. Volumul a apărut la Editura „Sfera”, în 2006, la Bârlad.

Dezegări: P.34: Sărbătoritul.... GRUIA NOVAC (vioară cu-n G); ...și urarea: LA MULȚI ANI (santali + ulmi). *Pătrat:* CARON – AMADO – NARAV – GRUIA – IATAC. *Fantezie:* GORUN – RODEO – UNIEV – IARNA – ANTIC. *Criptogramă:* TEAUZIRIZAREA CĂRȚILOR ÎNTR-UN AȘEZĂMÂNT CULTURAL CENTENAR. *Aritmogrif:* STEGARU – CASA ROȘIE – M. GUGUANU – TONITZA – CACAINA – COTU NEGRU – BELLOSCU – TUTOVEANU – BĂRLĂDENI – AL. I. CUZA. **P.35:** COSBUC – CALD – ALTAMIRANO – IGA – AUER – YB – NANC – BRAD – U – E – CRT – EGIPT – PUIAN – IOAN – JA – STEFAN – A – OSETA – AL – WR – A – LO – VIENA – CRESTIN – OTR – ADVA – VLAHUTA. *Carte de vizită:* MOȘ CRĂCIUN. *Enigme...* MOȘ CRĂCIUN (ornic + muscă); CRĂCIUN (curcani); COLINDĂTOR (cort + nod + liră). **P.36:** *Fantezie:* MOSCOFOR – MOV – MOSCHEE – CUPA – HAOS – CAS – S – IL – TBLISI – T – TORACIC – TL – OS – ARACI – BRE – PANN – LEAP – BETELA – BA – AZI – RI – TUN – RECE – MORUN. *Criptogramă...* MOȘ Crăciun cu plete dalbe/ A venit de prin nămeți/ Ca s-aducă daruri multe/ La fetițe și băieți. *Aritmogrifi:* IARNA – RUE – V – GE – UNCE: Învieră, Rugăcine. *Rebo metagramă:* SĂRBĂTORI DE IARNĂ (bărbat + orie + ec + armă). **P.37:** P – Z – S – A – SĂRBĂTORI – CIOLANOS – N – REVISTA – T – RIMA – ENAI – OM – MOS CRACIUIN – MINORA – I – FOC – COLINDATORI. C – R – L – POM – I – PRIETENE – ISI – EMOTIONANTA – ISUS – TRANTOR – TATI – IREALA – BIBANI – EM – NITICA – I – DELECTARE

CRĂCIUN CU BUCURII

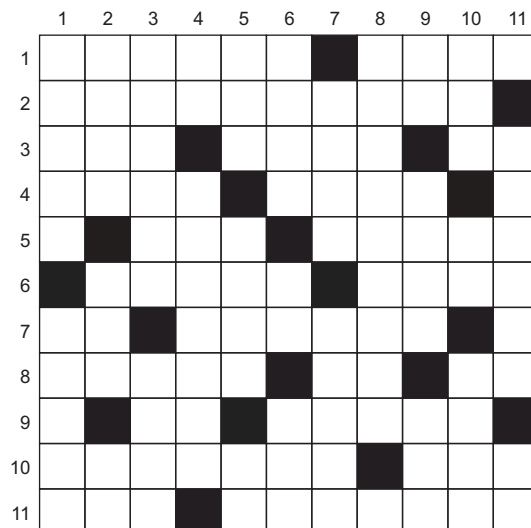
ORIZONTAL: 1) Liric român, autorul poeziei *Crăciunul în tabără* (George) – Cum e în casă de Crăciun. 2) Prozator mexican, autorul volumului de povestiri *Crăciunul în munți* (Ignacio Manuel). 3) Luate din tigăi! – A jucat în filmul *Crăciunul care aproape n-a mai avut loc*, cu Rosiano Brazzi (Mischa) – Yvonne Bossert. 4) Localitate în Franța – Pomul de Crăciun. 5) Curent (abr.) – Țară din nordul Africii, unde s-au refugiat Maria și Iosif cu pruncul Iisus, pentru a scăpa de furia lui Irod împărat. 6) Cățelandru (pop.) – Ucenic al lui Iisus Hristos, frate cu Iacov, fiii lui Zebedei, conform Bibliei. 7) Jean Adam – Arhidiacon prăznuit de biserica ortodoxă la 27 decembrie, a treia zi de Crăciun. 8) Limbă vorbită în Caucaz (var.) – Capăt de alee! – William Rooney. 9) La glob! – Capitală europeană unde Simon, personaj din romanul *Vacanța de Crăciun* al lui Somerset Maugham, obține o slujbă rentabilă. 10) Cel care sărbătorește Crăciunul – Zeitate nordică. 11) Adverb (abr.) – Scriitorul cu afinități bârlădene, autorul nuvelei *Un Crăciun*, inclus în volumul *Clipe de liniște* (Alexandru).

VERTICAL: 1) Patrupedul de rasă, însoțitorul fetei Roro din romanul *Crăciun la Silvestri*, de Ionel Teodoreanu – ...și distracția celorlalți copii în hambarul lui Boerel. 2) Rusoaică din romanul *Vacanța de Crăciun*, de S. Maugham – Scriitor român, autorul cărții de teatru pentru copii *În seara de Crăciun* (Ion) – Card! 3) Din lirica acestui scriitor am ales poezia *Noaptea de Crăciun* (Zaharia) – Se bucură de vacanța de Crăciun (sg.). 4) Negație – Mântuitorul creștinilor a cărui naștere se sărbătorește anual de Crăciun, pe 25 decembrie (var.). 5) În orice număr! – Moș Crăciun în travesti – Tudor Vianu. 6) Tatăl Oxanei din povestirea *Noaptea Crăciunului*, de N.V. Gogol – Apar nepoții! – De proastă calitate (înv.). 7) Râu în Franța – Materie primă pentru cozonaci, colaci și plăcinte. 8) Clasic al literaturii noastre, autorul povestirii *Cronică de Crăciun* (1852-1912). 9) De la un Crăciun la altul – Solistă canadiană care, pe discul din 1998, *Vremuri speciale. Album de Crăciun*, a inclus și piesele *Seară de Crăciun*, *Magia zilei de Crăciun* și *Cântec de Crăciun* (Céline) – Anul de după Crăciun. 10) Scenaristul filmului *Pomul de Crăciun*, din 1999 (John) – La revedere! – Regizorul englez al filmului din 1941 *Crăciun sub bombe* (Harry). 11) Dogar (reg.) – Soare de Crăciun!

Dicționar: IGA, NANC, OTR, UMA, VIL, RERE.

Serghei Coloșenco

CARTE DE VIZITĂ (3, 7)

Marin CUCOȘ

Pe cine așteaptă copilul Marin în noaptea din 24 spre 25 decembrie ca să-i aducă daruri?

ENIGME DE SEZON

(Biverb anagramat: 5 + 5)

(Anagramă: 7)

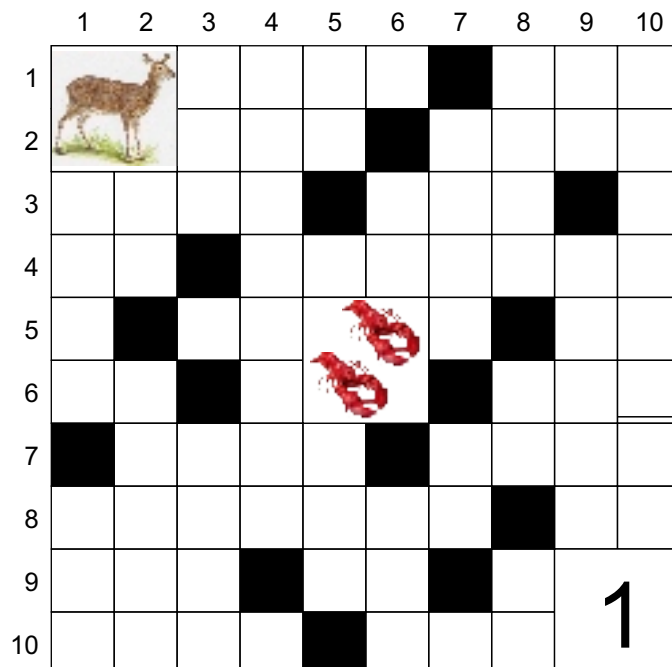
(Rebo eliptic anagramat:
4 + 3 + (4) = 10)

FANTEZIE

ORIZONTAL: 1) Imagine din iconografia greco-romană, reprezentând un personaj care poartă pe umeri un vițel destinat sacrificiului – Violet-deschis. 2) Edificiu de cult mahomedan – Trofeu sportiv. 3) Stare de confuzie – Brânză dulce. 4) Pe el – Capitala Georgiei. 5) Referitor la coșul pieptului – Tulcea, auto. 6) Element al scheletului – Sprijin în vie (pl.) – Apelativ popular. 7) „Finul Pepelei, cel isteț ca un proverb” (Eminescu) – Pleosc! 8) Fir lung, auriu sau argintiu, cu care se împodobește pomul de Crăciun – Negație. 9) În această zi – Crăciun, 25! – Armă de foc. 10) Vremea de Crăciun – Pește din familia sturionilor, apreciat pentru carnea și icrele lui negre.

VERTICAL: 1) Specialitate de țânțar – Dulap în care se țin băuturile. 2) Birjar (var.) – Cheltuieli suportate de cineva. 3) Exprimă surprinderea – Etaj scund, aflat imediat sub acoperiș. 4) Broderii în formă de mici semicercuri, care se execută pe marginea unui obiect de pânză. 5) Inimă de boem! – Cureava care strânge itari. 6) Discipoli – Limită (abr.). 7) Hârtie translucidă de copiat – Indică direcția. 8) Elevi marinari – Beriliu (simbol) – Toma Roibu. 9) Operă unică – Înaintaș. 10) Publicistul român de la „Cronica”, „Apărarea națională”, „Tinerimea română” ș.a. (2 cuv.; 1850-1908).

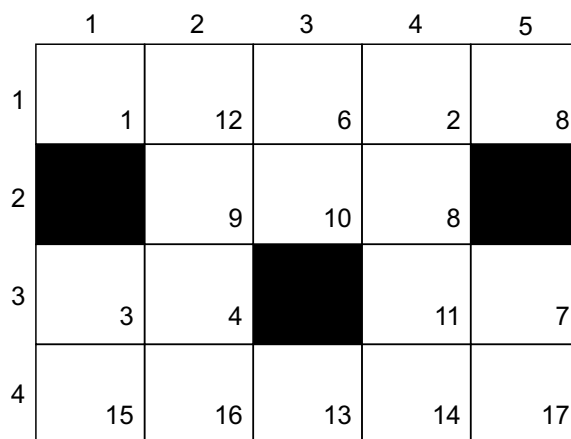
ARITMOGRILĂ

ORIZONTAL: 1) Timpul Crăciunului. 2) Stradă în Franța. 3) Șase roman – Cap de geniu! 4) Veche unitate de măsură pentru greutate, între 28 și 35 de grame.

VERTICAL: 1) Simbolul chimic al iodului – Cap de vultur! 2) Arbore din pădurile de la munte. 3) Careu! – O sută la romani. 4) Alunițe. 5) Singura! – Este de două ori!

*

De la 1 la 7 și de la 8 la 17: titlurile a două poezii de Mihai Eminescu.

CRIPTOGRAMĂ SILABICĂ

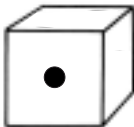
CIUN	CU	DAL	BE	NIT	DE
CRA	PLE	TE	A	VE	PRIN
MOȘ	TI	FE	DA	CĂ	NĂ
IEȚI.	ȚE	LA	RURI	DU	MEȚI
BĂ	ȘI	TE	MUL	S-A	CA

Pornind din caseta neagră și urmând o anumită cale, veți descoperi patru versuri de sezon.

(Rebo metagramă: BXXXXX + XXXE + XC + XXMX =)

S D i N

Integrame de sarbatori

		Liniște		Vârf în M-ții Vrancei		Opriri		Mașină de teren		Limbă de pământ
		Petrecheri		Stă pe malul râului		Provincie franceză		În tonaj !		
		Piele și os								
		„Viața noastră”								
Egal cu zero		Fel de mâncare							Stimă	
Potrivire de cuvânt		Prefix pentru unu								
				Localitate în India				Individ		
				Cântecul greierului				Altfel de OZN		
Vine pe 25 decembrie (2 cuv.)										Cuci !
						Unu roman		Dă căldură		
						500 la romani				
Copilă										
Urători										
Sărbătoresc Crăciunul împreună (fem.)		Aparate electrice		La fel		Bradul			Bestie Izmă	
		Constant		Teșite !		Cutii școlare			Cârd de păsări	
						Pete pe cer		Fire de nisip !		
								Slăbiciune		
Mișcătoare										
... Hristos										
				Leneș						
				Nedrept						
Părinți					De vis (fem.)					
Pești de apă dulce					Din pictură !					
						În temă !				
						Abis !				
Puțințel							Unici !			
Desfătare							Ester !			

Persoane de bună credință care au sprijinit activitatea C.A.R.P. „Elena Cuza” - Bârlad

S.C. AGROSTAR VEST S.R.L.	BOCAN SORIN	LAZĂR LARISA
S.C. ALESIMON S.R.L.	BOSTACA MIHAELA	LĂIU VASILE
S.C. All foods distributie S.R.L.	BUDEANU MARIA	LICĂ ION
S.C. ALICEFARM S.R.L.	BURGHELEA LUCICA	LIPȘA VIOREL
S.C. APCOST S.R.L.	BURGHELEA MIHAELA	MAICANU CORNEL
S.C. Anturium Producție Comerț S.R.L.	BUȚA LENUȚA	MICU CLAUDIU EUGEN
S.C. BAMBUS S.R.L.	CAPRĂ DANA LAURA	MIHAI ANDREI NICOLAE
S.C. BIONATIV S.R.L.	CĂRĂBĂȚ ELENA MĂDĂLINA	MIHAI LENUȚA
S.C. BUSTENI S.R.L.	CERNAT ROMICĂ	MIHAI NICOLAIE
S.C. CASA AUTO S.R.L.	CHELARU DANIELA TIȚA	MIHĂILĂ CORINA
S.C. CASA HERBA S.R.L.	CHITUȚĂ FROSICA	MIHĂILĂ DORINA
S.C. CLEOPATRA CENTER S.R.L.	CIOBÎCĂ PARASCHIVA	MOISĂ NICOLETA
S.C. CONFEȚII S.A.	CLISU CRISTIAN PAUL	MORARU NECULAI
S.C. COMIRTUR S.R.L.	COCIOABĂ ELENA	MUNTEANU LUMINIȚA
S.C. COSMOTE S.A.	COMAN MARICICA	MUNTIANU MARIA
S.C. DACIA PLANT S.R.L.	COMĂNESCU CLAUDIA	NEAGU MARIANA
S.C. DADANARCIROM S.R.L.	COZMA INGRID	NECULA IONEL
S.C. Damar General Trading S.R.L.	CROITORU CORNELIU	NENIȚA PETRU SORINEL
S.C. DANTE INTERNAȚIONAL S.A.	DIACONU DUMITRU	NICA MARIA
S.C. DAVID ADVENTURE S.R.L.	DIMA DUMITRU	OLARU FELICIA
S.C. DIMEX-ELA IMPEX S.R.L.	DOMINTEANU DANA	OLARU IOAN
S.C. FARMA CLASS INDUSTRY S.R.L.	DORIN IONEL	PARFENE CONSTANTIN
S.C. FARES TRADING S.R.L.	DULGHERU MITRIȚA	PASCAL MAGDALENA
S.C. GELIMAN S.R.L.	DUMITRAȘCU EDITH MIRELA	PAVEL LIVIA
S.C. HIPOCRATE 2000 S.R.L.	DUMITRAȘCU SORIN	PINTILIE RALUCA ELENA
S.C. HOFIGAL EXPORT IMPORT S.A.	ERMESA NECULAI	PÎRCIU TINCUȚA NICUȚA
S.C. INFO TRUST S.R.L.	FILIP FLORENTIN MARIAN	PÎSLARU CAMELIA GEORGIANA
S.C. IRIMPEX S.R.L.	FILIP STELIAN	PETREA VIRGINICA
S.C. LIBRIS S.R.L.	FILIUȚĂ ILEANA	POPESCU ANIȘOARA
S.C. LIKOMAR COMPROD S.R.L.	FITCAL MIRCEA	POTÎRNICHE DANIELA
S.C. MARALCOM S.R.L.	FITCAL SILVIA	POTÎRNICHE VIRGIL
S.C. MEDSOFT S.R.L.	GAVRILĂ MARIANA	PRICOP ION
S.C. MERTECOM S.R.L.	GAVRILĂ MIRELA	RADU EUGEN
S.C. METRO CASH&CARRY S.R.L.	GRĂJDEANU NICOLETA	RĂȘCANU CIPRIAN
S.C. MISAVAN TRADING S.R.L.	GRIGORE DOINIȚA	RÂMBOI GHEORGHE
S.C. NATURAL - EM S.R.L.	GRIGORE IONEL	RÂNCU LIVIU ADRIAN
S.C. OTED GRUP S.A.	GRIGORAȘ NETI	RÎNCU GEORGETA
S.C. PETRINI SMART TRANS S.R.L.	GRIGORAȘ MARINEL	RÎPAN ADRIANA
S.C. PONTICA INVESTMENT S.R.L.	GUȚU FLORIN IRINEL	RÎPAN RODICA
S.C. PROVITA NUTRITION S.A.	GUȚU MARIA	ROIBU VERONICA
S.C. ROGIGI S.R.L.	HELGIU ALINA EUGENIA	SMUC ANDREEA
S.C. ROLIMAX S.R.L.	HOBJILĂ AUREL	STAN LEONIDA
S.C. ROMSOUND S.R.L.	HOZU LENUȚA	STOIAN IOAN
S.C. RULANT GRUP S.R.L.	HRISCU CRISTINA MIHAELA	ȘELARU EMIL
S.C. SANO VITA S.R.L.	HRISCU VLAD ANDREI	ȘIBERESCU TINCUȚA
S.C. SERIGRAF S.R.L.	HUȘTIU MARIANA	ȘIBERESCU VIOREL
S.C. SOIAPRODUKT S.R.L.	IFTIMIE ELENA EMANUELA	ȘTEFĂNICĂ TEOFIL
S.C. TAGHI S.R.L.	IFTIMIE VIRGINIEA	TĂNASE VERUȚA
S.C. TOTAL SOFT S.R.L.	ILĂU DORIN	TEODORU TUDORIȚA DANIELA
FUNDAȚIA MEDICER BIOS	ILIE MIHAELA	TROFIN MIHAELA
IONESCU M MIHAIL	ILIE NICOLETA	TUDORAȘCU PAULA ANDREEA
APOSTOL ALEXANDRINA	ISTRATE ATENA	ȚURCANU GINA
BAHRIM ANCA NICOLETA	ISTRATE DAN	ZANET RODICA

**Câștigătorii concursurilor organizate în perioada 1-5 Octombrie 1012,
cu ocazia „Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice”
și a celei de a 58-a aniversare a C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad**

ȘAH

Masculin

Locul 1	Neghină Gh.
Locul 2	Artene Neculai
Locul 3	Cristea Neculai
	Bogos Costică
Locul 4	Nedelcu Leonard
Locul 5	Broștiuc Gheorghe

Feminin

Locul 1	Pruteanu Valerica
Locul 2	Rotaru Ecaterina

TENIS DE MASĂ

Masculin

30-40 ani	
Locul I	Bostaca Ciprian
Locul II	Deliu Ionuț Florin
Locul III	Butnaru Ionuț

41-50 ani

Locul I	Gîlcă Marinell
Locul II	Sîrbu Cristian
Locul III	Șerban Marius
Locul IV	Spaimă Ovidiu

51-60 ani

Locul I	Comănescu Viorel
Locul II	Galan Dănuț
Locul III	Râncu Liviu Adrian
Locul IV	Nazarovici Nicolae

61-70 ani

Locul I	Isac Costică
Locul II	Ailioaie Adrian
Locul III	Popa Dumitru
Locul IV	Ursu Ștefan

Peste 70 ani

Locul I	Vlad Alexandru
Locul II	Rafailă Claudiu
Locul III	Cocean Gheorghe

Feminin

Locul I	Rotaru Ecaterina
Locul II	Pruteanu Valerica
Locul III	Rășcanu Alexandrina

CROS

Masculin

Până la 30 ani

Locul I	Deliu Ionuț
Locul II	Stan Sergiu

31-40 ani

Locul I	Bostaca Ciprian
Locul II	Butnaru Ionuț

41-50 ani

Locul I	Donose Dan
Locul II	Pletea Florinel
Locul III	Hanganu Marius

51-60 ani

Locul I	Anița Aurel
---------	-------------

Locul II	Gheciu Mihai
Locul III	Balan Neculai
Locul IV	Ermesa Neculai

61-70 ani

Locul I	Gudulea Aurel
Locul II	Popa Petre
Locul III	Cucu Anton
Locul IV	Forțu Vasile

Peste 70 ani

Locul I	Țuțu Victor
Locul II	Creangă Viorel
Locul III	Golăeș Tonel
Locul IV	Corodeanu Vasile

Feminin

Până la 30 ani

Locul I	Ciocârlan Gina
---------	----------------

31-40 ani

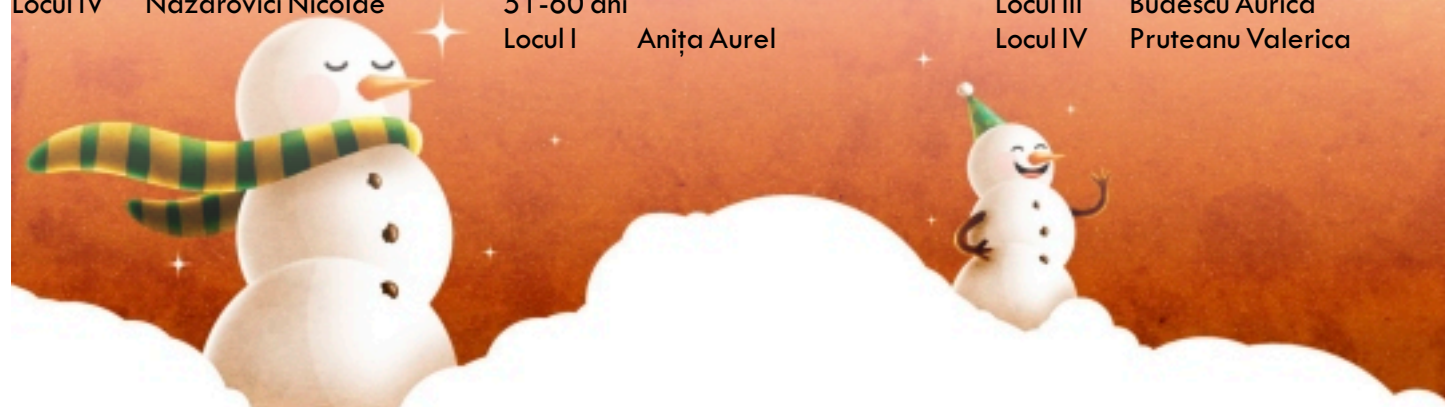
Locul I	Dumitrașcu Edith
---------	------------------

51-60 ani

Locul I	Cărare Elena
Locul II	Florea Elena
Locul III	Ermesa Sultana
Locul IV	Ivas Elena

61-70 ani

Locul I	Ilie Nicoleta
Locul II	Stoica Ecaterina
Locul III	Budescu Aurica
Locul IV	Pruteanu Valerica

Coordonatori:

**Gruia NOVAC
Serghei COLOȘENCO
Nicolae MIHAI**

Tehnoredactare:

Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

**CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR
„ELENA CUZA” - BÂRLAD**

Str. Nicolae Iorga nr.7A, cod 731182

Tel.: 0235 421340 ; e-mail: carpensionari@yahoo.com

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad

ISSN 2247 – 3580 ; ISSN-L = 2247 – 3580

„Poezie și cântare sfântă,
evlavie și bucurie, colindele
românești sunt aur, smirnă și
tămâie în sens spiritual, izvorâte
din inimi și purtate pe buze, ca
daruri și ofrande aduse
Pruncului Iisus, ca răspuns la
iubirea Sa pentru noi.”

Î.P.S. **Daniil**, Patriarhul
Bisericii Ortodoxe Române

„Crăciunul este o chemare să
ne lepădăm de orice violență,
de orice răutate și să ne
deschidem inimile și mâinile
pentru oamenii aflați în
suferință, scriind cuvântul
PACE pe chipul lor.”

Î.P.S. **Ioan Robu**
Arhiepiscop Mitropolit
Romano-Catolic de
București

***La Mulți Ani,
cu sănătate !***